

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Бр. 01-553/15

27.04. 2022 год.

С К О П Ј Е

Согласно член 9 алинеја 6 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет на 180 та седница одржана на 27.04.2022 година донесе

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2021 ГОДИНА

1. РЕЗИМЕ

Согласно член 9 алинеја 6 и член 18 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет (СБС) изготвува Годишен извештај за извршувањето на судскиот буџет (Извештај) и го доставува до Министерството за финансии, Владата на Република Северна Македонија и Собранието на Република Северна Македонија.

Извештајот содржи податоци за реализацијата на судскиот буџет во 2021 година за раздел 29010-Судска власт и по единки корисници на судската власт, податоци за работата на СБС во текот на годината, како и за целите и предизвиците во наредниот период.

Извештајот е изработен врз основа на Стратешкиот план на судската власт за периодот 2021-2023 година, Програмата за работа на СБС за 2021 година, конечната годишна распределба на буџетот на судската власт за 2021 година, поединечните извештаи на единките корисници за нивната работа и за реализацијата на нивните буџети.

Буџетот на судската власт за 2021 година за раздел 29010-Судска власт е реализиран со **99,43** % од одобраниот буџет, со што е остварена една од основните цели на СБС за висок процент на реализација, а неизмирениите обврски на судската власт направени во текот на 2021 година се сведени на минимум. Во Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2021 година беа предвидени 87 вработувања на неопределено време и 123 унапредувања, од кои во 2021 година, заради одолговлекување на постапката за добивање на согласност на планот од Министерството за финансии и Министерството за информатичко општество и администрација, како и спроведување на локалните избори, се реализираа само 2 вработувања преку објава на оглас и 22 унапредувања, а за останатите постапките започнаа во 2021 година и продолжија да се спроведуваат во 2022 година.

Во 2021 година продолжи здравствената криза предизвикана од САРС Ковид вирусот, заштитата на јавното здравје продолжи да биде примарна цел во сите сфери на животот, вклучително и на работните места. Заради големиот број отсуства на вработените поради зараза со КОВИД вирусот или потребата од изолација, со цел да се обезбеди пристап до правдата на сите физички и правни лица се наметнаа посебни правила на функционирање, а СБС ја примени можноста предвидена со Деловникот за работа за on-line одржување на седниците.

2. ВОВЕД

Судскиот буџетски совет (СБС) согласно Законот за судски буџет е надлежен за планирањето на потребните средства за функционирање на судската власт и извршување на судскиот буџет. Со судскиот буџет се финансираат судовите, Судскиот совет на РСМ и Академијата за судии и јавни обвинители (во натамошниот текст: единки корисници).

Согласно Законот за судови судската власт ја остваруваат судовите како самостојни и независни органи. Судовите своето работење го темелат на Уставот, законите и меѓународните договори кои се дел од правниот поредок на РСМ.

Уставот на Република Македонија од 1991 година, начелото на поделба на власта го смета за основа на политичкото и правното уредување на државата и се очекува секоја од трите власти да ги обавуваат своите функции во рамките на надлежностите независно една од друга, но со меѓусебна соработка, комуникација и координација. Концептот на поделба на власта заснован врз принципот на владеење на правото и независноста на судството единствено ќе се обезбеди преку обезбедување соодветни материјални, финансиски и технички предуслови за нормално извршување на функциите.

Независноста и самостојноста при функционирањето на судската власт во голема мера зависи од исполнувањето на два меѓународно прифатени стандарди и практики:

- За судската власт е потребно да се обезбедат перманентни и стабилни финансиски средства и
- Подготовката, утврдувањето и усвојувањето на буџетот за судската власт е потребно да се спроведе на тој начин што ќе овозможи активна улога на самата судска власт од една страна, и од друга страна ќе се спречи влијанието врз судството од страна на државните органи кои учествуваат во процесот на утврдувањето и распределбата на финансиските средства за судската власт.

Исклучително значаен придонес кон процесот на финансиско осамостојување на судската власт е донесувањето на Законот за судски буџет во 2003 година, со кој средствата за финансирање на судската власт се изразени како посебен дел од Буџетот на РСМ, а потоа Измената на Законот за судски буџет од 2010 година, со која се предвидува определување на судскиот буџет како процент од Бруто домашниот производ. За жал, оваа одредба од Законот иако претставува законско заокружување на независноста на судската власт, сè уште не е имплементирана.

ВИЗИЈА на судската власт на РСМ

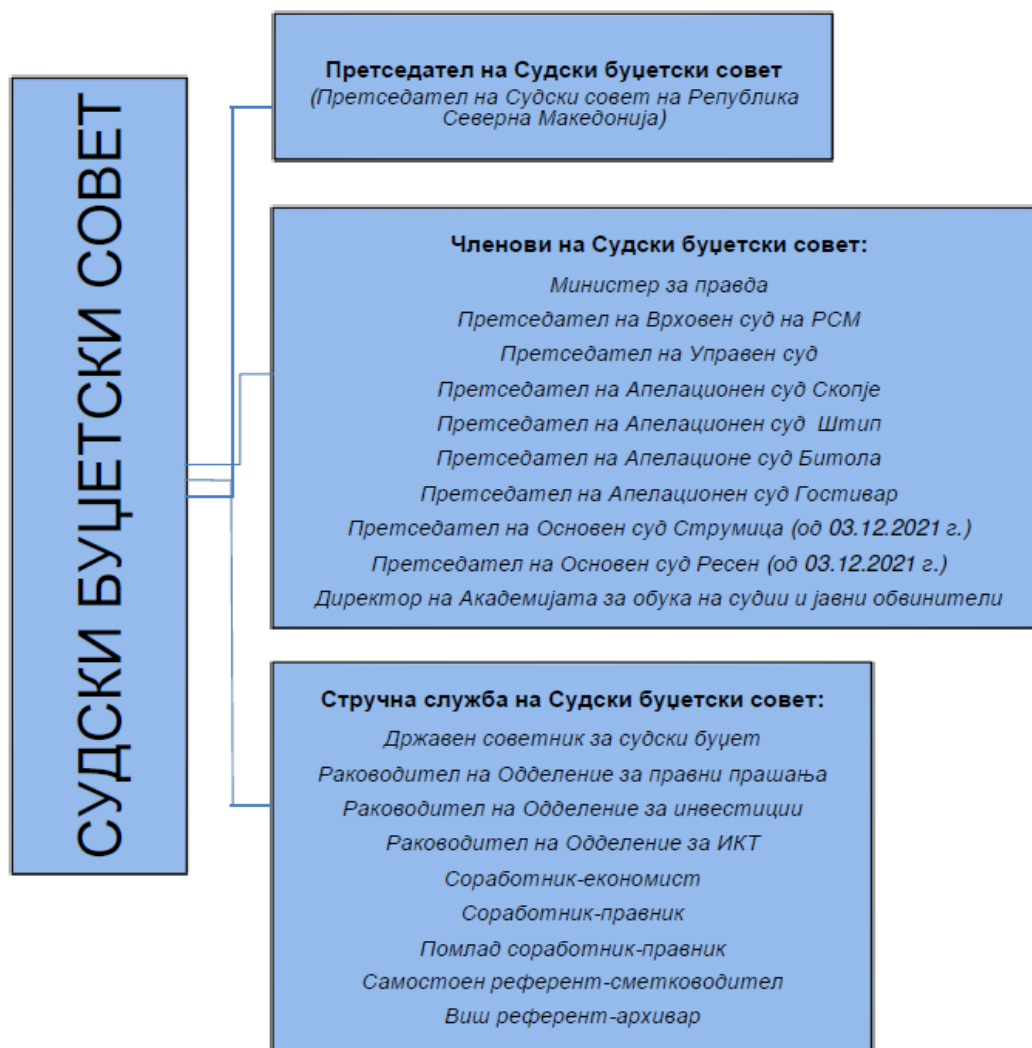
Независно, непристрасно, професионално, стручно, ефикасно, ефективно, отчетно и транспарентно судство, засновано на општоприфатените стандарди за владеење на правото, кое ја има довербата на граѓаните.

МИСИЈА на судската власт на РСМ

Судството во Република Северна Македонија ја обезбедува и гарантира заштитата на човековите права и слободи, преку правично судење со доследна примена на Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори.

3. СТАТУС, РАКОВОДСТВО, НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Согласно Законот за судски буџет („Службен весник на РМ“ бр. 60/03, 37/06, 103/08 и 145/10), судскиот буџет е дел од Буџетот на Република Македонија, издвоен како посебен дел означен со Судска власт. За вршење на работите во врска со судскиот буџет е задолжен Судскиот буџетски совет, кој е составен од претседател и 10 членови.

Структура на Судскиот буџетски совет 2021 година¹

Судскиот буџетски совет, покрај тоа што е одговорен за планирање и извршување на годишниот буџет за цела судска власт, ги има и следниве надлежности:

- ги утврдува критериумите и методологијата за изготвување на судскиот буџет;
- врши распределба на средствата од судскиот буџет на судовите и презема мерки за навремено извршување на судскиот буџет;
- одобрува средства за нови вработувања во судовите во рамките на утврдениот судски буџет за маса на исплата на плати;

¹ Во работата на Судскиот буџетски совет учествуваат и претставници од Министерството за финансии, но без право на одлучување.

- го назначува внатрешниот ревизор;
- го донесува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти;
- го изготвува годишниот извештај за извршувањето на судскиот буџет;
- врши пренамена на намената на средствата определени во делот „Судска власт“ и го овластува Претседателот на СБС да врши пренамена на средствата определени во делот судска власт до определен износ;
- спроведување на постапки за групни јавни набавки за единките корисници;
- врши други работи предвидени со закон.

Стручните и административните работи на Судскиот буџетски совет ги врши **Стручната служба** на Судскиот буџетски совет. Стручната служба, која е формирана како внатрешна организациона единица на Судскиот совет на Република Северна Македонија, ги врши следниве работи:

- ги извршува одлуките на Судскиот буџетски совет;
- ги разработува финансиските показатели поврзани со барањата на единките корисници и ги следи нивните материјални потреби;
- ги изготвува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти, како и критериумите и методологијата за подготвување на судскиот буџет и ги поднесува на Судскиот буџетски совет на усвојување и
- врши други работи доверени од Судскиот буџетски совет

4. РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ ВО 2021 ГОДИНА

Стратешкиот план заедно со предлог буџетот за судската власт претставува интегрален дел од системот на планирање и буџетирање и ја презентира потребата од унапредување на условите за работа на судската власт заради постигнување на стратешките приоритети и цели: обезбедување и гарантирање на независноста на судството, зголемување на ефикасноста на судовите и јакнење на довербата на јавноста, обезбедување на со закон предвиденото ниво на судскиот буџет за непречено извршување на функциите на институциите на судската власт и

континуирано унапредување на стручноста и вештините на судиите и судската администрација.

Остварувањето на стратешките цели подразбираше реализација на низа активности, за што беше потребно да се обезбедат соодветни финансиски средства, како и иницирање на измена на законите од областа на судството со кои се регулира работата и постапувањето на институциите од судската власт.

Судскиот буџетски совет ја нагласува загриженоста дека постојаното одбивање на буџет што е далеку под 0,8 % ја загрозува независноста на судството и може да претставува пречка во претстојните преговори за прием во ЕУ. Судскиот буџетски совет има доставено предлог на Закон за измена и дополнување на Законот за судски буџет за да се отстранат сериозните пречки што го попречуваат одобрувањето на буџетот во дефинираниот процент како и отстранување на потребата од согласност од Министерството за финансии и Министерството за информатичко општество и администрација во постапките за пополнување на испразнетите работни места во судството и при реализација на буџетот од сите аспекти. Измените и дополнувањата на Законот за судски буџет во делот со кој се регулира постапката за подготовка на предлог буџетите на единките корисници на судската власт и Предлог буџетот на судската власт ќе се изработат во наредниот период, по донесувањето на новиот Закон за буџети со цел постигнување на усогласеност.

4.1. СЕДНИЦИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Судскиот буџетски совет работи на седници на кои се разгледуваат прашања поставени на дневен ред од претседателот на СБС, членовите на СБС или прашања иницирани од страна на единките корисници. Во текот на 2021 година СБС одржа 15 седници, на кои беа донесени одлуки во врска со распределбата на буџетот наменет за судската власт и неговото извршување. Исто така во континуитет се следеше реализацијата на судскиот буџет со цел донесување одлуки за пренамена на средствата заради обезбедување максимална реализација на буџетот.

Поважни одлуки донесени во текот на 2021 година:

	НАЗИВ НА ОДЛУКА	БРОЈ НА ОДЛУКИ
1.	Одлука за годишна распределба на средства	2

2.	Одлука за конечна годишна распределба на средства	2
3.	Одлука за измена и дополнителна распределба на средства	6
4.	Одлука за пренамена на средства	7
5.	Одлука за усвојување на годишна програма за капитални расходи	1
6.	Одлуки за измени на годишна програма за капитални расходи од Буџет-Судска власт	4
7.	Одлука за овластување на Претседателот на СБС да врши пренамена на средства	1
8.	Одлука за одобрување на средства на Врховниот суд за превентивно, постгаранциско одржување и адаптивно одржување на информатичко комуникациската технологија во судскиот систем на РСМ за 2021 година	1
9.	Одлука за усвојување на програма за работа на СБС	1
10.	Одлука за усвојување на извештајот за работа на СБС и реализација на Судскиот буџет за 2020 година	1
11.	Одлука за усвојување на извештајот за работа на СБС и реализација на Судскиот буџет заклучно со 31.07.2021 година	1
12.	Одлука за спроведување групни јавни набавки за 2021 година	1
13.	Одлука за склучување на договор со ЈП „Службен весник на РСМ“	1
14.	Одлука за усвојување на единствен годишен план за вработување за 2021 година	1
15.	Одлука за усвојување на единствен годишен план за вработување за 2022 година	1
16.	Одлука за обезбедување средства за исплата на додатоци од плата за месеците: јануари, февруари, март, април, мај, јуни, август, септември, октомври, ноември и декември 2021 година	11
17.	Одлука за одобрување на средства	1
18.	Инструкции за подготовка на предлог буџетските барања на единките корисници на судската власт за 2022 година	1

19.	Програма за работа на Судски буџетски совет за 2022 година	1
20.	Одлука за измена и дополнување на одлуката за конституирање на Судскиот буџетски совет во нов состав бр.02-1037/23 од 15.11.2017 година и бр.02-1768/25 од 28.11.2019 година.	1
21.	Информација за начинот на остварување на правата на судиите (надоместок за закупнина и надоместок за реални патни трошоци)	1
22.	Информации во врска со изготвување или измена на Единствен план за вработување во судството за 2022 година.	3

5. СУДСКИ СИСТЕМ И ОБЕМ НА РАБОТА

Структурата на судскиот систем е утврдена со Уставот на Република Северна Македонија и Законот за судовите.

На врвот на судскиот систем е Судскиот совет на РСМ. Судскиот совет е самостоен и независен орган на судството кој ја обезбедува и гарантира самостојноста и независноста на судската власт.

Врховниот суд на РСМ е највисок суд во Република Северна Македонија и го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите.

Основните судови судат предмети од граѓанската и кривичната област и истите се организирани како судови со основна и со проширена надлежност. Апелационите судови постапуваат во втор степен и тоа по жалби изјавени против одлуките на основните судови.

Управниот суд и Вишиот управен суд постапуваат по предмети од управната материја со надлежност на целата територија на РСМ.

Академијата за судии и јавни обвинители е јавна установа чија основна цел е да обезбеди компетентно, професионално, независно, непристрасно и ефикасно вршење на судиската и обвинителската функција преку селекција, организирање и спроведување на почетна обука на кандидатите за судии и обвинители во основните судови, односно основните обвинителства и постојано и стручно усовршување на судиите и обвинителите и судската администрација и обвинителските службеници.

Прегледот на судскиот систем на Република Северна Македонија ни овозможува да го согледаме бројот и видот на институции од судската власт кои се финансирани со средствата од Буџетот на РСМ наменети за судска власт, а понатамошното разгледување на нивното работење и трошење ќе ни даде увид во извршувањето на судскиот буџет за 2020 година.

Во периодот од 1.01.2021- 31.12.2021 година со работата на судовите опфатени се вкупно 664.493 предмети во работа, од кои во текот на годината биле решени 567.155 предмети.

рб	Суд	Нерешени предмети од претходната година	Примени предмети	Вкупно предмети во работа	Решени предмети	Нерешени предмети на крајот од годината	Разлика од нерешени предмети на почеток и крај на годината
1	Врховен суд на РСМ	943	4816	5759	4803	956	-13
2	Виш управен суд	1147	4334	5481	4686	795	352
3	Управен суд	4391	10872	15263	9673	5590	-1199
	ВКУПНО	6481	2022	26503	19162	7341	-860
АС БИТОЛА - Основни судови							
1	АС Битола	541	5897	6438	5737	701	-160
2	АС Гостивар	471	4723	5194	4531	663	-192
3	АС Скопје	6533	17021	23554	16656	6898	-365
4	АС Штип	161	4390	4551	4099	452	-291
	ВКУПНО	7706	32031	39737	31023	8714	-1008
АС БИТОЛА - Основни судови							
1	ОС Битола	3702	27533	31235	26624	4611	-909
2	ОС Крушево	241	2087	2328	2008	320	-79
3	ОС Охрид	4076	16524	20600	16225	4375	-299
4	ОС Прилеп	4876	14394	19270	15496	3774	1102
5	ОС Ресен	541	4454	4995	4503	492	49
6	ОС Струга	2696	16171	18867	15270	3597	-901
	ВКУПНО	16132	81163	97295	80126	17169	-1037
АС ГОСТИВАР - Основни судови							
1	ОС Гостивар	6381	31722	38103	30620	7483	-1102
2	ОС Дебар	336	11210	11546	11054	492	-156
3	ОС Кичево	2051	18497	20548	18035	2513	-462
4	ОС Тетово	2886	56844	59730	57349	2381	505
	ВКУПНО	11654	118273	129927	117058	12869	-1215
АС СКОПЈЕ - Основни судови							
1	ОС Велес	2180	20029	22209	19472	2737	-557
2	ОС Гевгелија	520	9957	10477	10009	468	52
3	ОС Кавадарци	1039	12983	14022	13133	889	150
4	ОС Кратово	242	2559	2801	2570	231	11
5	ОС Крива Паланка	1044	5910	6954	5923	1031	13
6	ОС Куманово	3835	34691	38526	34920	3606	229
7	ОС Неготино	1223	6077	7300	6320	980	243
8	Основен кривичен суд Скопје	19850	97961	117811	104747	13064	6786
9	Основен граѓански суд Скопје	15213	43287	58500	43306	15194	19
	ВКУПНО	45146	233454	278600	240400	38200	6946

АС ШТИП - Основни судови

1	ОС Берово	658	3811	4469	3611	858	-200
2	ОС Винаца	483	4343	4826	4123	703	-220
3	ОС Делчево	992	4870	5862	4682	1180	-188
4	ОС Кочани	2487	11935	14422	12399	2023	464
5	ОС Радовиш	602	8259	8861	7922	939	-337
6	ОС Св. Николе	360	5359	5719	4796	923	-563
7	ОС Струмица	3514	19609	23123	19937	3186	328
8	ОС Штип	3379	21770	25149	21916	3233	146
	ВКУПНО	12475	79956	92431	79386	13045	-570

Вкупно за судовите на цела територија на РСМ

	ВКУПНО	99954	564899	664493	567155	97338	2256
--	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	--------------	-------------

ПРИЛИВ НА ПРЕДМЕТИ ВО СУДОВИТЕ ВО РСМ ВО 2021 ГОДИНА

6. РЕСУРСИ СО КОИ РАСПОЛАГА СУДСКАТА ВЛАСТ

6.1. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

6.1.1. КАДРОВСКА СОСТОЈБА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2021 ГОДИНА

Човечките ресурси се најважните ресурси со кои располага секоја судска власт, а овој факт најдобро се прикажува со високото процентуално учество на расходите за човечки ресурси, кои што изнесуваат над 80 % во структурата на расходната страна на судскиот буџет.

Квалитетот, обемот и степенот на развој на човечките ресурси и нивниот потенцијал го условува функционирањето, независноста и ефикасноста на судската власт, како и степенот на доверба во судската власт во општеството. Носечкиот столб во обезбедувањето и заштитата на правдата, човековите права и слободи е судијата, па оттука обезбедувањето на соодветни услови од сите аспекти за непречно реализирање на истата е дефинирано како приоритет на СБС.

Утврдувањето на бројот на потребни судиски места во судовите е во надлежност на Судскиот совет на РСМ, а Советот на судската служба дава согласност за актите за внатрешна организација и систематизација на судовите од аспект на судската служба, која ја сочинуваат судските службеници и лицата вработени во судовите кои вршат административно технички и помошни работи. За судската полиција, бројот на вработени по судови го определува министерот за правда. Бројот на вработените и нивната квалификациона структура, пред се, зависи од надлежностите и видот на соодветниот суд, но и од наследените историски состојби. За вработените во Судски совет на РСМ и Академијата за судии и јавни обвинители како административни вработени се применува Законот за административни службеници и Министерството за информатичко општество и администрација е надлежно за одобрување на актите за внатрешна организација и систематизација.

Согласно систематизацијата на судиски места донесена од Судскиот совет на РСМ на ниво на судска власт постои потреба од 636 судии. Со состојба од 31.12.2021 година пополнети се 473 судиски места, односно 74,37% (број на активни судии, без судиите на кои им мирува судиската функција по разни основи). Судовите во РСМ имаат систематизирано 4.671 работни места за судската служба од кои со состојба од 31.12.2021 година пополнетоста е 2.224 лица, односно 47,61 %.

Бројот на систематизирани работни места во Судски совет на РСМ и Академија за судии и јавни обвинители изнесува 104, а пополнети се 56 работни места (53,85 %).

Во однос на бројот на систематизирани работни места (Табела 1) треба да се напомене дека постои потреба од анализа на потребни видови работни места и бројот на извршители и оптимализација на истите преку следење на трендот на движење на бројот на предмети во судовите, намалување на бројот на судии и сл.

Бројот на вработени во судската власт на 31.12.2021 година изнесува 2.768 лица, а на ден 31.12.2020 година биле вработени вкупно 2.827 лица. Во наредната табела е дадено движењето на бројот на вработени во судската власт од 2019 до 2021 година и тоа по поделни категории при што е евидентно намалување на бројот на активни судии секоја година.

		2019	2020	2021
1	Членови на Судски совет на РМ (ССPCM)	11	13	13
2	Судии	499	493	473
3	Директор и Заменик Директор на Академија	1	1	2
4	Административни службеници	44	44	43
5	Работници во ССПСМ и АСЈО	9	11	13
6	Судски службеници	1.938	1.926	1.885
7	Судска полиција	190	187	189
8	Работници во судовите	142	152	150
	Вкупно	2.834	2.827	2.768

Бројот на вработени во Судскиот совет на РСМ и Академија за судии и јавни обвинители е 71 лица и тоа:

Организација	Претседател	Членови	Директор	Раководни административни службеници	Стручни административни службеници	Административни технички службеници	Работник	Вкупен број на вработени
Судски совет на РСМ	1	12		13	8	4	8	46
Академија			2	2	12	4	5	25
ВКУПНО:	1	12	2	15	20	8	13	71

Табела: Број на вработени во Судски совет на РСМ и Академија за судии

Бројот на вработени во судовите на Република Северна Македонија изнесува 2.697 лица, а во табелата подолу е даден бројот на вработени во секој суд по број на судии, број на раководни судски службеници, стручни судски службеници, административно технички службеници, припадници на судска полиција и работници.

Суд	Судии	Раководни судски службеници	Стручни судски службеници	Административ но - технички судски службеници	Судска полиција	Работник	Вкупен број на вработени	Сооднос стручни/судии	Сооднос админ/судии
Врховен суд на РМ	19	8	27	22	5	9	90	1,42	1,16
Виш управен суд	14	2	3	9	1		29	0,21	0,64
Управен суд	30	3	31	38	4	2	108	1,03	1,27
АС Скопје	39	4	41	52	7	16	159	1,05	1,33
АС Битола	17	2	14	21	7	3	64	0,82	1,24
АС Штип	11	2	14	19	6	2	54	1,27	1,73
АС Гостивар	11	2	18	11	1	3	46	1,64	1,00
Основен кривичен суд	51	4	63	203	16	16	353	1,24	3,98
Основен граѓански суд	64	5	74	166	9	13	331	1,16	2,59
ОС Велес	14	2	12	31	7	2	68	0,86	2,21
ОС Куманово	22	2	29	69	8	9	139	1,32	3,14
ОС Битола	17	2	22	64	6	5	116	1,29	3,76
ОС Штип	14	1	13	44	7	4	83	0,93	3,14
ОС Струмица	11	2	13	39	5	5	75	1,18	3,55
ОС Кочани	7	2	6	21	8	4	48	0,86	3,00
ОС Прилеп	11	2	14	46	6	6	85	1,27	4,18
ОС Охрид	15	2	13	44	5	4	83	0,87	2,93
ОС Гостивар	19	1	26	41	5	6	98	1,37	2,16
ОС Тетово	22	2	53	59	7	15	158	2,41	2,68
ОС Кавадарци	8	1	9	29	6		53	1,13	3,63
ОС Неготино	5		2	14	4	1	26	0,40	2,80
ОС Гевгелија	8	2	8	28	5	2	53	1,00	3,50
ОС Кратово	3		2	12	4	1	22	0,67	4,00
ОС Крива Паланка	6	1	8	15	3	2	35	1,33	2,50
ОС Крушево	2	1	2	6	3	2	16	1,00	3,00
ОС Ресен	3		5	12	4	1	25	1,67	4,00
ОС Струга	8	1	14	28	4	4	59	1,75	3,50
ОС Свети Николе	3		4	9	4	2	22	1,33	3,00
ОС Винаца	3		3	11	5	1	23	1,00	3,67
ОС Делчево	1		5	16	6	3	31	5,00	16,00
ОС Берово	2		2	13	5	1	23	1,00	6,50
ОС Радовиш	3	1	6	13	7	2	32	2,00	4,33
ОС Дебар	3		5	13	4	1	26	1,67	4,33
ОС Кичево	7	1	19	29	5	3	64	2,71	4,14
ВКУПНО:	473	58	580	1.247	189	150	2697	1,23	2,64

Табела: Број на вработени во судовите во РСМ

Анализата на состојбата со човечките ресурси е многу важна за судската власт и со оглед дека носител на судиската функција се судиите, анализите се вршат врз основа бројот на судии на ниво на судска власт и поделно на ниво на суд. Во табелата се дадени податоци за вкупниот број на вработени во поделните категории и тоа:

- во колоната раководни судски службеници се дадени податоци за бројот на судските администратори во судовите и сите нивоа на раководни судски службеници, односно судските администратори, самостојните судски советници и раководителите на оддели и одделенија;

- во колоната стручни судски стручни службеници се дадени збирни податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија, односно стручните соработници, информатичари, преведувачи и сл;

- во колоната помошно-стручни службеници се дадени податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија, односно записничари, извршители во писарница, доставувачи, архивари, сметководители и благајници и сл;

- поодделно се дадени податоци за лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи и припадниците на судската полиција.

Од табелата може да се заклучи дека на ниво на судство со состојба од 31.12.2021 година соодносот на судии со стручните судски службеници е 1,23, а со помошно-стручни судски службеници изнесува 2,64 вработени. Еден дел од судовите се под овој просек, а дел од судовите се над тој просек. Соодносот на стручни судски службеници покажува колку судски службеници од сите нивоа на работни места од оваа категорија има на еден судија. Генерално секој сооднос што е над вредност 1 е добар, затоа што тоа покажува дека на секој судија има по еден стручен судски службеник. Податоците воедно покажуваат во кои судови во идниот период треба да се интервенира со зголемување на бројот на вработени во оваа категорија.

Соодносот на вработените од категоријата помошно-стручни судски службеници на судска власт е 2,64 вработени од оваа категорија на еден судија. За овој податок е важно тоа што во судовите е потребно да има по еден записничар за секој судија, соодветен број вработени во судската писарница на еден судија, соодветен број на вработени во сметководственото одделение, во архивата на судот и сл.

6.1.2. ВРАБОТУВАЊА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2021 ГОДИНА

Вработувањето во судската власт е регулирано со Законот за судска служба, Законот за административни вработени, Законот за вработени во јавниот сектор и

Законот за буџет. Согласно Законот за судска служба, судовите изготвуваат План за вработување, врз основа на што СБС изготвува Единствен план за вработување во судската власт, кој се доставува до Министерството за финансии и Министерство за информатичко општество и администрација. Поради неусогласености на Законот за судска служба и Законот за вработени во јавниот сектор, постапката за изготвување односно донесување на Планот за вработување за 2021 година се водеше со примена на одредби од двата закона. Министерството за финансии даде согласност на Единствениот годишен план за вработување во судската власт бр.08-71/6 од 28.06.2021 година, а потоа Министерството за информатичко општество и администрација даде поединечни согласности на планот на секој суд во текот на месец јули 2021 година. Планот беше изменет еднаш во текот на годината за што е добиено позитивно мислење од Министерството за финансии бр.08-140/510-2 од 21.12.2021 година.

СБС донесе Одлука за усвојување на Единствениот годишен план за вработување во судството за 2021 година бр.02-1395/15 од 03.12.2021 година.

Во Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2021 година беа предвидени 87 вработувања на неопределено време и 123 унапредувања, од кои во 2021 година, поради доцниот почеток на постапките за вработување заради локалните избори, се реализираа само 2 вработувања преку објава на оглас и 22 унапредувања, а за останатите постапките започнаа во 2021 година и продолжија да се спроведуваат во 2022 година.

	единка корисник	број на извршители
1	ОС Велес	1
2	АС Скопје	1
	Вкупно	2

Табела: Број на вработувања на неопределено време во 2021 год согласно Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2021 година

	единка корисник	број на извршители
1	ОС Штип	1
2	ОС Велес	5

3	ОС Крушево	2
4	ОС Струмица	5
5	ОС Кочани	3
6	ОС Охрид	5
7	Виш управен суд	1
	Вкупно	22

Табела: Број на унапредувања во 2021 год согласно Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2021 година

Во периодот од 01.01.2021-31.12.2021 година во судската власт вкупно се реализираа 194 вработувања по разни основи и тоа: 30 извршители се вработија по објавен оглас на неопределено време (по добиена согласност од Министерството за финансии), 153 извршители се вработија по објавени огласи за вработување на определено време (по добиена согласност од Министерството за финансии), 11 извршители се превземени од државни органи и институции надвор од судската власт.

Следи табела за бројот на вработувања по единки корисници по повеќе основи.

Единка корисник	Број на вработени-определено
Основен кривичен суд Скопје	25
ОС Берово	1
ОС Кавадарци	6
ОС Кичево	8
ОС Кочани	1
Основен граѓански суд Скопје	17
ОС Кратово	5
ОС Крива Паланка	5
ОС Неготино	1
ОС Прилеп	2
ОС Радовиш	2
ОС Битола	23
ОС Веница	3
ОС Велес	4

Управен суд	9
Судски совет на РМ	4
Основен суд Делчево	2
Основен суд Тетово	20
Основен суд Охрид	9
Академија за судии и јавни обвинители „Павел Шатов“	2
Врховен суд	1
Основен суд Дебар	3
Единка корисник	Број на вработени-неопределено
Основен граѓански суд Скопје	4
АС Штип	5
ОС Кавадарци	1
АС Гостивар	4
ОС Веница	1
ОС Куманово	2
АС Скопје	9
Основен кривичен суд Скопје	2
Основен суд Велес	1
Академија за судии и јавни обвинители „Павел Шатов“	1
Единка корисник	Број на вработени-превземени
Управен суд	2
Основен суд Тетово	2
Основен суд Кавадарци	1
Основен граѓански суд Скопје	1
Основен суд Штип	1
АС Скопје	4

Табела: Вработувања на неопределено време, определено време и вработувања по пат на преземање во 2021 год

6.1.3. РЕГИСТАР НА ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКА СЛУЖБА

Согласно чл.116 од Законот за судска служба, Стручната служба на Судскиот буџетски совет води Регистар на вработените во судската служба, како единствена база на податоци кои претставуваат класифицирани информации со степен на тајност определен согласно со закон. Судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба да го достави до стручната служба на СБС во рок од 15 дена од настанатата промена. Напоредно, судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба покрај до стручната служба на СБС во рок од 15 дена од настанатата промена да го достави до Министерството за информатичко општество и администрација, заради внесување на податоците во Регистарот на вработени во јавниот сектор.

Регистарот содржи податоци за: вкупниот број на вработени судските службеници од судската власт; вкупен број на вработени лица во судовите кои вршат технички и помошни работи како и вкупен број на вработени припадници на судската полиција коишто се структурирани според одредени параметри (нивоа на работни места на судски службеници односно припадници на судската полиција со звања по категории коишто се утврдени со закон, вид на работно место, пол, возраст, степен на образование, национална припадност), како и бројот на пријавените и на одјавените вработени лица во тековната година.

Старосната, половата и националната структура на вработените судски службеници е дадена во следните табели.

Пол	Број на вработени	Процентуална застапеност
Мажи	842	37,86
Жени	1.382	62,14
Вкупно	2.224	100

Табела: Полова структура

Возраст	Број на вработени	Процентуална застапеност
0-24 години	14	0,63
25-49 години	1.304	58,63
Постари од 50 години	906	40,74

Вкупно	2.224	100
---------------	--------------	------------

Табела: Старосна структура

	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Срби	Власи	Бошњаци	Други	ВКУПНО
Судска админист	1.748	361	32	22	17	23	10	11	2.224
Проц застапено	78,60	16,23	1,44	0,99	0,76	1,03	0,45	0,49	100

Табела: Национална структура

6.1.4. ОЦЕНУВАЊЕ НА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ЗА 2021 ГОДИНА

Во судовите се воспоставува систем за управување со ефектот на судските службеници. Овој систем го сочинуваат утврдување на работните цели и задачи, утврдување на индивидуалниот план за стручно усовршување, како и постапка за оценување на ефектот на судскиот службеник.

Оценувањето на судските службеници претставува континуиран процес кој има за цел да ја прикаже реалната состојба во судството во врска со квалитетот, стручноста, ефикасноста на работењето и ефективноста во извршувањето службените задачи, односно остварувањето на поставените работните цели на вработените во Судската служба.

Согласно чл.87 ст.20 од Законот за судска служба („Сл. весник на РМ“ бр.43/14, 33/15, 98/15, 6/16, 198/18 и 248/18) “Судскиот администратор, односно претседателот на судот во кој не е избран судски администратор, е должен најдоцна до 31 декември до Судскиот буџетски совет да достави извештај за извршеното оценување.”

Со оглед дека во ноември 2020 година се донесе Правилник за начин на спроведување на полугодишно интервју, формата и содржината на извештајот, начинот на оценување на судскиот службеник, формата и содржината на обрасците за оценување, формата и содржината на извештајот со ранг листа на годишни оценки, како и содржината на извештаите и начинот на оценување на судските службеници во

други околности (Сл. весник на РСМ бр.275/20), во 2021 година за прв пат се изврши оценување на судските службеници согласно чл.87 ст.20 од Законот за судска служба.

Од единките корисници на судската власт до Судскиот буџетски совет се доставени извештаи за извршени оценувања на судските службеници за 2021 година од 20 судови, со просечна оценка - 4.18 на ниво на Судска власт:

Ред.бр.	Назив на судот	Просечна оценка на ниво на судот
1	Врховен суд на РСМ	4.63
2	Виш управен суд	4.40
3	Апелационен суд Гостивар	4.30
4	Апелационен суд Скопје	4.25
5	Апелационен суд Штип	4.23
6	Основен граѓански суд Скопје	4.33
7	Основен суд Кочани	4.28
8	Основен суд Велес	4.35
9	Основен суд Штип	4.22
10	Основен суд Куманово	4.32
11	Основен суд Струга	4.18
12	Основен суд Струмица	4.14
13	Основен суд Прилеп	4.33
14	Основен суд Винаца	3.91
15	Основен суд Свети Николе	4.4
16	Основен суд Крива Паланка	4.14
17	Основен суд Кавадарци	4.20
18	Основен суд Неготино	3.8
19	Основен суд Кратово	3.17
20	Основен суд Гевгелија	4.02

Табела: Листа на судови кои доставиле до СБС извештаи за оценување на судски службеници за 2021 година

6.2. ПРОСТОРНИ КАПАЦИТЕТИ

Работата на судската власт се изведува во 36 објекти распоредени на целата територија на Република Северна Македонија со вкупна површина од 84.864м². Судовите располагаат и со дополнителни 6.536м² дадени на користење, најчесто на јавните обвинителства или други корисници. Најголемиот дел од зградите се во сопственост на државата, а дел од нив според катастарската евиденција се во сопственост на судовите.

Објектите во кои судските институции ја вршат својата дејност, како што може да се види од податоците наведени во табелата, во најголем дел се изградени во периодот меѓу 60-тите и 70-тите години од минатиот век. Најстара, од 1935 година е зградата во која работи ОС Кавадарци, а најнова е зградата за Основниот кривичен суд Скопје.

Прегледот на просторните капацитети по нето површина, површина што ја користат обвинителствата и други корисници, како и година на изградба на објектите, групирани по четирите апелациски подрачја е даден во следната табела:

Реден број	Судска институција	Година на изградба на објект	Нето површина во м ²	Изнајмена површина во м ²
1	Судски совет на РСМ	1972	1.177	/
2	Врховен суд на РСМ	1988	5.422	/
3	Виш управен суд		484	/
4	Управен суд		1.212	/
5	АС Скопје	1964	7.691	1.873
6	ОКС Скопје	1972	3.370	/
7	ОКС Скопје	2018	8.826	
8	ОГС Скопје	1988	7.568	97
9	ОС Велес	1959	2.500	172
10	ОС Гевгелија	1974	2101	187
11	ОС Кавадарци	1935	1.096	/
12	ОС Неготино	1989	658	/
13	ОС Куманово	1960	2.838	420
14	ОС Крива Паланка	1973	989	94
15	ОС Кратово	1973	602	/
16	АС Битола	1958	2.178	535
17	ОС Битола	1974	3.319	/
18	ОС Ресен	1974	548	27
19	ОС Охрид	1960	2.949	246
20	ОС Струга	2004	2.061	192
21	ОС Прилеп	1950	3.747	251
22	ОС Крушево	1978	729	/
23	АС Гостивар	2007	767	/
24	ОС Гостивар	1975	2.673	439
25	ОС Кичево	1966	1.538	103
26	ОС Тетово	1962	3.113	319
27	ОС Дебар	1950	830	67
28	АС Штип	1956	1.988	252
29	ОС Кочани	1968	1258	116
30	ОС Берово	1974	1.026	47
31	ОС Винаца	1948	322	/
32	ОС Делчево	1977	1.230	51
33	ОС Струмица	1975	2.695	45
34	ОС Радовиш	1974	1.844	679
35	ОС Штип	1975	2.528	256
36	ОС Свети Николе	1974	896	68
Вкупно			84.864	6.536

Табела: Просторни капацитети на судска власт

Заради обезбедување на услови за нормално функционирање на судовите постои потреба од континуирани активности за инвестиционо и тековно одржување на објектите, поради што судовите во извештаите секоја година ги ажурираат приоритетите во кои треба во најскоро време да се инвестира за да се обезбеди нормално работење. Во повеќето судови во зградите се сместени и други правосудни институции како обвинителства, Државното правобранителство, а во помал број објекти и други државни органи.

6.3. КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И СОФТВЕРСКИ , ПРОГРАМИ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Технолошката модернизација на судовите и воведување на електронска и компјутеризирана опрема беше еден од приоритетите на судството во изминатиот период. Со воведувањето на софтверските апликации се обезбеди подобрена сигурност на податоците, подобрена евиденција на предметите и полесен пристап до потребни информации, полесна и поквалитетна контрола на работењето на судовите, подобрена транспарентност на работењето, скратување и стандардизирање на судските услуги, намалување на трошоците. И покрај тоа што во 2020 година со Годишната програма за капитални расходи од Буџет судска власт се изврши замена на дел од компјутерската опрема, дел од опремата не е обновен, при што најалармнтна е сосостојбата со серверите кои се постари од 10 години и има потреба од нивна замена со нови. Исто така и системот за аудио и видео снимање на судските рочишта е веќе застарен и има потреба од негова замена (замена на уреди за тонско снимање и инсталирање на нови софтверски пакети). Исто така потребно е замена на внатрешната мрежна инфраструктура, (кабли, свичевите и сл)

Во судската власт во употреба се следните софтверски апликации:

- Софтверски систем АКМИС инсталиран во сите судови и преку кој се врши евиденција и следење на движењето на судските предмети во работа;
- АБМС системот инсталиран во сите судови на РСМ за автоматизиран систем за буџетско и финансиско работење на судовите
- ЖКМИС системот инсталиран во Судски совет на РСМ за евиденција и оценка на работата на судиите во РСМ

- Аудио (видео) систем ФЕМИДА инсталиран во сите судови со основна и проширена надлежност во граѓанските судници – наменет за снимање на рочиштатата во парничните постапки;
- Софтвер за судска статистика, инсталиран во Судски совет на РСМ - оперативен, и за кој е потребно целосно и сеопфатно внесување на податоци во АКМИС;
- Електронска достава на судски документи
- Јавна база на судски одлуки – оперативен во сите судови.

Употребата на софтверските апликации бара финансиски средства за одржување и надградба на системите со цел обезбедување висока ефикасност во работењето на судовите.

АВТОМАТИЗИРАН БУЏЕТСКИ МЕНАЏМЕНТ СИСТЕМ (АБМС)

Автоматизираниот буџетски менаџмент систем во судовите е инсталиран во 2007 година. Администрирањето на истиот се врши во стручната служба на Судски буџетски совет.

АБМС апликацијата опфаќа седум модули и тоа:

- персонална евиденција со регистар на судски службеници
- пресметка на плата
- основни средства
- магацинско и материјално работење
- буџетско работење
- финансиско работење
- трошковен модул

Апликацијата е инсталирана кај секоја единка корисник на судската власт и овозможува целокупното материјално-финансиско работење да се одвива унифицирано и автоматизирано.

Во текот на 2020 година, Стручната служба на Судскиот буџетски совет континуирано продолжи со следење и контрола на функционирањето на АБМС апликацијата (Автоматски буџетски менаџмент систем), администрирање на базата на податоци и поддршка на корисниците на Автоматизираниот буџетски менаџмент систем (АБМС) со цел овозможување на квалитетна обработка на податоците од тековната работа на судовите и изготвување аналитички материјали и информации за потребите на Судскиот буџетски совет.

7. ЈАВНИ НАБАВКИ ВО СУДСКА ВЛАСТ

Ефикасен систем на јавни набавки е многу важен за непречено одвивање на работата во судовите. Оваа функција се извршува поединечно во секој суд, поради што се јавува разлика во видот на опремата и материјалите кои се користат, се постигнуваат различни цени на набавките за ист вид на стоки и услуги, се ангажираат човечки ресурси во секој суд што доведува до мултиплицирање на трошоците за набавка. Затоа се јавува потребата од спроведување групни јавни набавки преку воспоставување на професионална служба која ќе ги обавува овие активности на ниво на апелационо подрачје или на ниво на судство, но повторно расположливите човечки ресурси се ограничувачки фактор.

Во текот на 2021 година се спроведоа две групни јавни набавки од страна на Судски совет на РСМ и тоа за набавка на услуги за фиксна телефонија и за набавка за интернет услуги. На ниво на апелациони подрачја се спроведоа групни јавни набавки за набавка на хартија за печатење.

Со оглед дека Центарот за информатичка технологија на судската власт е сместен во Врховниот суд на Република Северна Македонија, овој суд спроведува јавни набавки за набавка на Firewall Check Point заштитата во судовите во РСМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за функционирање на АКМИС системот во судовите во РСМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за централизиран backup/restore на базата на податоци на судовите во РСМ.

Во 2021 година Врховниот суд на РСМ започна со спроведувањето на групна јавна набавка на сервери за Судски совет на РСМ и сите судови, како дел од Планот на активности за дигитализација на судската власт. Оваа набавка продолжи да се спроведува во 2022 година.

8. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Навремената, точна, прецизна и релевантна информација презентирана во јавноста е многу важен сегмент во работењето на судовите. Правилно подготвени и проактивни информации за конкретна или за општата јавност може во многу да ги ограничи шпекулациите и да создаде подобра слика за судовите, што е важен предуслов за креирање на доверба кон судовите. Во развиените земји, на судовите им се поставени голем број на стандарди кои треба да ги исполнат, и еден од поважните

меѓу нив е едукација на јавноста за работата на судовите. Со цел да се воспостави добра комуникација со јавноста и сите други важни чинители во општеството, потребно е да се зголеми довербата кон судовите, а силен инструмент за постигнување на довербата е правилна комуникациска стратегија на судовите и вработување на нов стручен кадар во судската власт.

Во текот на изминатиот период само во четири судски институции се вработени лица за односи со јавност и тоа во Судски совет на РСМ, Врховниот суд на РСМ, ОКС Скопје и ОГС Скопје. Во сите останати институции се назначени лица за односи со јавност од редот на судиите и стручните судски соработници. За вистински проактивен однос на судството во идниот период треба да се работи на унапредување на односите со јавноста.

9. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 – СУДСКА ВЛАСТ ВО 2021 ГОДИНА

Самостојниот судски буџет како гаранција за обезбедување сигурен извор на финансиски средства, навремена и редовна дистрибуција на истите до сите сегменти на судскиот систем, претставува една од темелните вредности врз која се заснова целосното етаблирање на самостојно и независно судство како носител на судската власт.

Почнувајќи од 2012 година требаше да започне примената на член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр.145 од 05.11.2010 година), кој предвидува средствата за “судска власт“ во Буџетот на Република Северна Македонија потребни за функционирање на единките корисници, да се утврдуваат во износ од најмалку 0,8% од БДП на Република Северна Македонија, со сукцесивно зголемување почнувајќи од буџетската 2012 година, кога судскиот буџет требаше да изнесува 0,5% од БДП. Оваа законска одредба не се примени ниту во 2021 година.

Вкупниот буџет на судската власт за 2021 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.307 од 23.12.2020 година) изнесуваше 2.105.398.000 денари. Предлог буџетското барање на судската власт за 2021 година изнесуваше 3.237.705.000 денари, што значи дека одобрените средства со буџетот за 2021 година не беа доволни за обезбедување на непречени услови за работење на единките корисници на судската власт.

Во текот на годината беше донесено **Изменување и дополнување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2021 година** („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.171 од 28.07.2021 година) при што буџетот беше зголемен за **50.718.000 денари** и изнесуваше **2.156.116.000 денари**.

Согласно Законот за судски буџет, судскиот буџет претставува годишна процена на приходите и трошоците на судските единките корисници што ги утврдува Собранието на Република Северна Македонија и е наменет за нивно финансирање. Судскиот буџет се состои од две програми:

Програма 20- судска администрација која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите и функциите на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Врховниот суд на Република Северна Македонија, Вишиот управен суд, Управниот суд, апелационите судови и основните судови со основна и проширена надлежност.

Програма 30- Академија за судии и јавни обвинители која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“.

Судската власт како буџетски корисник содржи 36 единки корисници.

Трошоците на судскиот буџет ги сочинуваат:

1) тековните трошоци за:

- платите и надоместоците на членовите на Судскиот совет на Република Северна Македонија, судиите и директорот на Академијата за судии и јавни обвинители,
- платите и надоместоците на судските службеници, судската полиција, другите вработени во судовите, како и државните службеници во Судскиот совет на Република Северна Македонија и Академијата за судии и јавни обвинители,
- стоки и услуги за работа на единките корисници,
- трошоци во постапките, освен за трошоците за надоместок на штета за лица неосновано осудени и неосновано лишени од слобода и
- субвенции и трансфери и

2) капиталните расходи:

- набавка на капитални средства за единките корисници и
- инвестиционо одржување на објектите и опремата на единките корисници.

9.1. ПРЕДЛОГ БУЏЕТ ЗА 2021 ГОДИНА

Пресметката на предлог буџетот за 2021 година беше изготвена согласно член 22 од Законот за буџетите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2005,

4/2008, 103/2008, 156/2009, 95/2010, 180/2011, 171/2012, 192/2015 и 167/2016), член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр 145 од 5.11.2010 година) и врз основа на добиениот буџетски циркулар од Министерството за финансии бр.08-4060/1 од 12.06.2020 година, во кој беа содржани главните насоки за подготовка на предлог буџетските барања за 2021 година, според кои буџетските корисници на централната власт и фондовите изготвуваат предлог на буџетско барање за своите активности опфатени во програми и потпрограми, како и согласно барањата на единките корисници на судската власт и анализата на истите.

И покрај укажувањата на Министерството за финансии при подготовката на буџетскиот циркулар буџетските корисници во проекциите да се движат во рамките на максималните износи на расходи, утврдени на ниво на одбрениите средства со Измените и дополнувањата на Буџетот на Република Северна Македонија за 2020 година, судската власт поднесе барање согласно реалните потреби на единките корисници на судската власт во вкупен износ од **3.237.705.000 денари**.

9.2. СТРУКТУРА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2021 ГОДИНА

Во 2021 година вкупно одобрениот буџет за судската власт за двете програми изнесуваше 2.105.398.000 денари. Од овие средства 2.010.098.000 денари беа одобрени како расходи од Основен Буџет на Република Северна Македонија на буџетската сметка, 94.400.000 денари беа како расходи од Основен Буџет на Република Северна Македонија на сметката на сопствени приходи и 900.000 денари се однесуваа на расходи од самофинансирачки активности. Средствата од сметката на сопствените приходи се остварени од наплата на судските паушали, закупнини од издавање на деловен простор што согласно Законот за судски буџет се приходи на судовите и др.

Во текот на годината беа извршени ребаланси на Буџетот на Република Северна Македонија, а беа извршени и бројни пренамени со цел максимално искористување на средствата согласно потребите на единките корисници на судската власт.

Категорија	Конечен буџет 2021 20	%	Конечен буџет 2021 30	%	Конечен буџет 2021 ВКУПНО 29010	%
40	1.605.016.000	80,38%	48.037.682	65,31%	1.653.053.682	79,84%
42	266.275.666	13,33%	24.263.000	32,99%	290.538.666	14,03%

46	51.804.334	2,59%	900.000	1,22%	52.704.334	2,55%
48	73.797.318	3,70%	350.000	0,48%	74.147.318	3,58%
Вкупно	1.996.893.318	100,00%	73.550.682	100,00%	2.070.444.000	100,00%

Табела: Структура на конечен буџет судска власт за 2021 година по категории и програми

Притоа забележливо е доминантното учество од 79,84% на категоријата 40-плати и надоместоци од плати, а ниското учество на останатите три категории. Категоријата 42 стоки и услуги, што во вкупниот буџет учествува со 14,03%, е недоволна за подмирување на сите потреби кои произлегуваат од редовната работа на судовите.

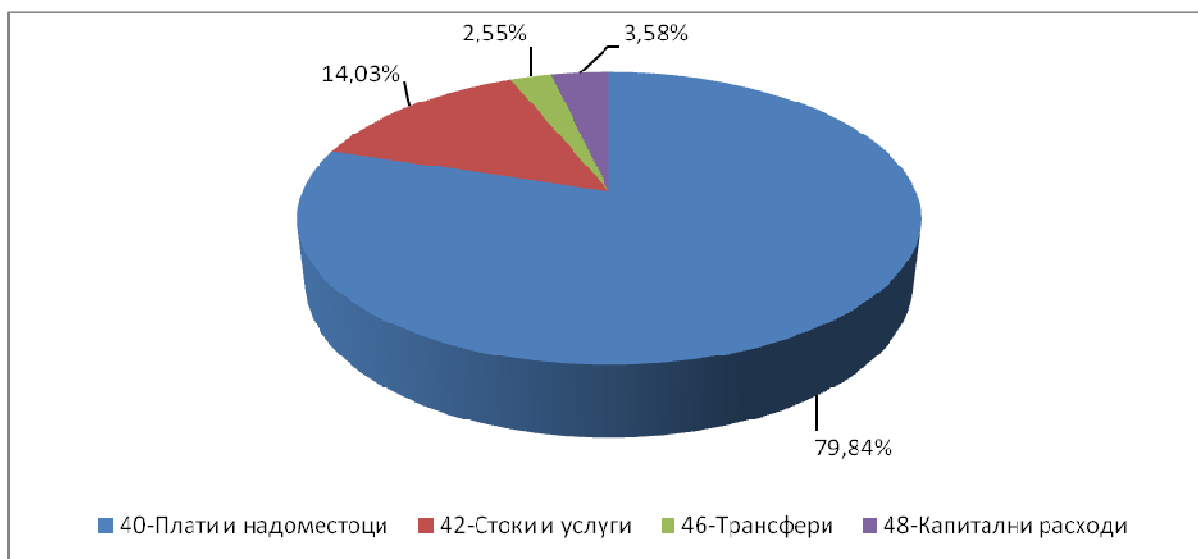

График: Структура според категории на Буџет судска власт за 2021 година

Споредбената анализа на судскиот буџет за 2020 во однос на буџетот од 2021 година ја покажува истата структурна застапеност на различните категории на трошоци со намалување на расходите за плати и надоместоци од 0,88% и на расходите за субвенции и трансфери од 0,86%, а зголемување на расходите за стоки и услуги од 1,22% и на расходите за капиталните расходи од 0,52%.

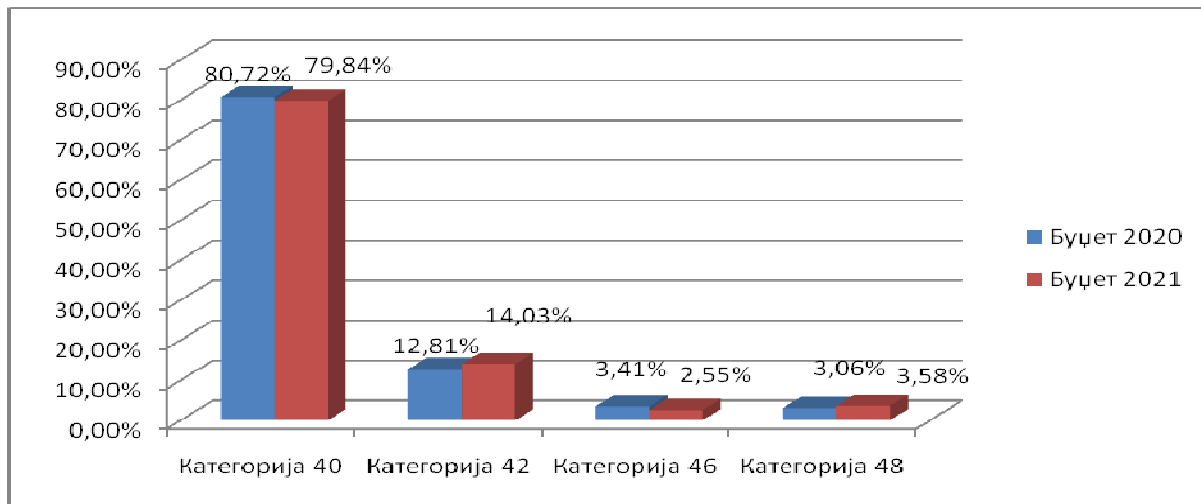

График: Реализација по ставки на Буџет судска власт за 2021 година

Споредено со структурата на буџетот на земјите од Европската унија мора да се констатира дека учеството на капиталните расходи, каде се вклучени и вложувањата во компјутерска и софтверска модернизација, во нашиот буџет е минимално и неопходно е значително зголемување на оваа категорија.

10.3. РЕАЛИЗАЦИЈА НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 - БУЏЕТСКА СМЕТКА 603/637

Реализацијата на буџетот за 2021 година за раздел 29010-Судска власт за сметка 603/637 (буџетска сметка) изнесува 99,42%.

Категорија	Буџет 2021	Измени и дополнувања на Буџет	%	Конечен буџет 2021	Реализација	%Реализација/буџет 2021
40	1.636.998.000	1.665.716.000	101,75	1.653.053.682	1.650.665.115	99,86
42	204.100.000	201.419.000	98,69	226.342.323	222.481.464	98,29
46	16.000.000	27.681.000	173,01	29.700.677	29.208.509	98,34
48	153.000.000	153.000.000	100,00	53.047.318	48.494.344	91,42
Вкупно	2.010.098.000	2.047.816.000	101,88	1.962.144.000	1.950.849.432	99,42

Табела: Структура на конечен буџет за сметка 603/637 по категории и програми

Процентот на реализација на Буџетот за 2021 година е понизок во однос на 2020 година за 0,01%.

9.3.1. НЕИЗМИРЕНИ ОБВРСКИ

Неизмирените обврски со состојба 31.12.2021 година изнесуваат 33.322.111 денари и во најголем дел се застарени, односно се постари од 3 години, истите не се реализираа во текот на годината, но се евидентирани во сметководствената евиденција на единките корисници на судската власт. Во текот на 2018 и 2019 година заради точно прикажување на состојбата со обврските на судовите беше извршен отпис на голем дел од застарените обврски согласно позитивните законски прописи. За дел од неизмирените обврски кои сеуште се евидентирани во сметководствена евиденција се водат судски постапки, по чие завршување ќе се постапи согласно судската одлука. Обврските се однесуваат на услуги дадени на единките корисници од ЈЗУ Медицински факултет Скопје –Институт за судска медицина, вештачења од разни правни и физички лица, бранители по службена должност, и сл.

ставка	обврски 2019	обврски 2020	обврски 2021
420		1.520	1.000
421	2.477.267	4.900.752	6.108.997
423	578.968	719.533	1.002.965
424	293.036	106.373	304.942
425	32.564.709	29.857.645	25.157.914
426	130.405	202.290	405.185
464	232.300	1.258.735	341.108
480	1.350	490.539	
481	2.160.000		
Вкупно	38.438.035	37.537.387	33.322.111

Табела: Споредбен приказ на неизмирени обврски во 2019, 2020 и 2021 година

9.3.2. ПРОГРАМА 20-СУДСКА АДМИНИСТРАЦИЈА, сметка 603/637

Процентот на реализација на Буџетот за програма 20-Судска администрација за сметка 603/637 за 2021 година изнесува 99,41 %.

Категорија	Буџет 2021	Буџет согласно Измени и дополнувања на Буџетот на РМ за 2021	Конечен буџет 2021	Реализација	%Реализација/Конечен буџет 2021

40	1.585.498.000	1.614.216.000	1.605.016.000	1.602.791.608	99,86
42	185.300.000	182.619.000	205.079.323	201.219.961	98,12
46	16.000.000	27.681.000	29.700.677	29.208.509	98,34
48	152.000.000	152.000.000	52.697.318	48.146.728	91,36
Вкупно	1.938.798.000	1.976.516.000	1.892.493.318	1.881.366.806	99,41

Табела: Реализација на Буџет за Програма 20 сметка 603/637 по категории

9.3.2.1. КАТЕГОРИЈА 40 – ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци од плати ги опфаќа средствата за исплата на плати и надоместоци од плати за сите вработени лица во судската власт:

401 – Основни плати

402 – Придонеси за социјално осигурување

404 –Надоместоци

Исплатата на платите на членовите на Судски совет на Република Северна Македонија, судиите, судски службеници и други вработени во судската администрација, државните службеници, судската полиција и др. вработени се регулирани со Законот за плати на членови на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Законот за плати на судиите, Законот за судска служба, Законот за административни службеници и Законот за работни односи. Надоместоците кои се исплаќаат во рамките на ставка 404 - Надоместоци се однесуваат на надоместокот за дежурство и одвоен живот и надоместок за успешност. Основот и правото на надоместок од дежурство е дефиниран со член 96 од Законот за судови, надоместокот за одвоен живот со член 12 од Законот за плати на судии, а надоместокот за успешност со чл.94-а од Законот за административни службеници.

За категорија 40-Плати и надоместоци од плати со буџетот за 2021 година беа обезбедени средства во висина од 1.605.016.000,00 денари. Истите беа реализирани со стапка од 99,86%.

40-Конечен буџет	40-Реализација на буџет	40-% на реализација
1.605.016.000	1.602.791.608	99,86

Табела: Реализација категорија 40-Плати и надоместоци

Покрај редовната исплата на плати и надоместоци од плати за вработените во судската власт, во 2021 година се реализираше и исплата на додатоци на плата за посебни услови за работа на членовите на Судски совет на РСМ, судиите и судските службеници, во висина до 35 % односно 25% од платата. За вработените во стручните служби на Судскиот совет на Република Северна Македонија и Судскиот

буџетски совет не се врши исплата на додатоци, поради тоа што тие не се дел од Законот за судска служба. Напоменуваме дека и за оваа група на вработени исплатата на платите и надоместоците од плата се врши од истиот буџетски корисник, од истиот раздел 29010-судска власт, па неможноста да се изнајде законски основ за исплата на додатоци и на овие вработени истите ги ставаше во дискриминирана положба во однос на останатите вработени од судската власт, кои воедно за истите звања, согласно Законот за судска служба, веќе имаат (5%-20% зависно од звањето) повисоки плати во однос на администрацијата на Судскиот совет на Република Северна Македонија и Судскиот буџетски совет. Затоа, помеѓу Судскиот совет на Република Северна Македонија и Синдикатот на администрација и државна управа на Македонија беше склучен Колективен договор за административните службеници и другите вработени во Судскиот совет на Република Северна Македонија бр.04-2071/10 од 29.12.2021 година, со кој се уреди ова прашање.

За вработените кои вршат помошно технички работи не постојат законски одредби за пресметка на платите што предизвикува разноликост во пресметката на платите и доведување во нееднаква положба на вработените.

Во рамките на категорија 40-Плати и надоместоци се реализираат исплати за прекувремени часови работа и ноќни часови работа за припадниците на судската полиција. Реализираните часови и износи по наведените основи се прикажани во следната табела:

месец	реализирани часови	вкупен износ ноќна работа	реализирани часови	вкупен износ прекувремена работа
јануари	7.631	442.361	2.268	508.718
февруари	7.097	434.569	1.980	461.650
март	7.351	392.503	1.690	350.447
април	7.426	413.528	1.961	425.583
мај	7.605	443.247	2.563	580.187
јуни	7.430	412.398	1.997	433.571
јули	6.930	385.836	1.973	429.582
август	6.835	385.339	1.942	426.004
септември	7.382	412.555	2.838	760.411
октомври	7.547	441.328	3.054	840.224
ноември	7.358	411.896	2.358	688.290
декември	7.631	407.303	1.510	331.633
	88.223	4.982.863	26.134	6.236.300

Прекувремените часови работа се реализираат поради недоволниот број на вработени лица во категоријата судска полиција кои вршат обезбедување на судската зграда и лицата во период од 24 часа, согласно Судскиот деловник.

9.3.2.2. КАТЕГОРИЈА 42 – СТОКИ И УСЛУГИ

Средствата за тековно работење на единките корисници на судскиот буџет се обезбедуваат во рамките на категоријата 42- Стоки и услуги. Најголемиот дел од обврските на судовите кои се содржани во оваа ставка произлегуваат од надлежности или активности во судските постапки кои се одредени со процесните закони и со самото тоа се неизбежни. Обезбедувањето на доволен и објективен буџет на оваа ставка е од исклучително значење за нормално и редовно остварување на функциите на единките корисници на судската власт.

Предлог буџетското барање за 2021 година, за сите ставки од категоријата 42 изнесуваше 410.000.000,00 денари, а во него беа вклучени и потребните средства за помирување на обврските кон доверителите од 2020 година. Конечниот одобрен буџет од 205.079.323 денари беше само 50,02% од побараните средства. Овој износ се реализира во висина од 98,12%. Распределбата на средствата од буџетот по ставки во рамките на категоријата 42 е претставена на следниот график:

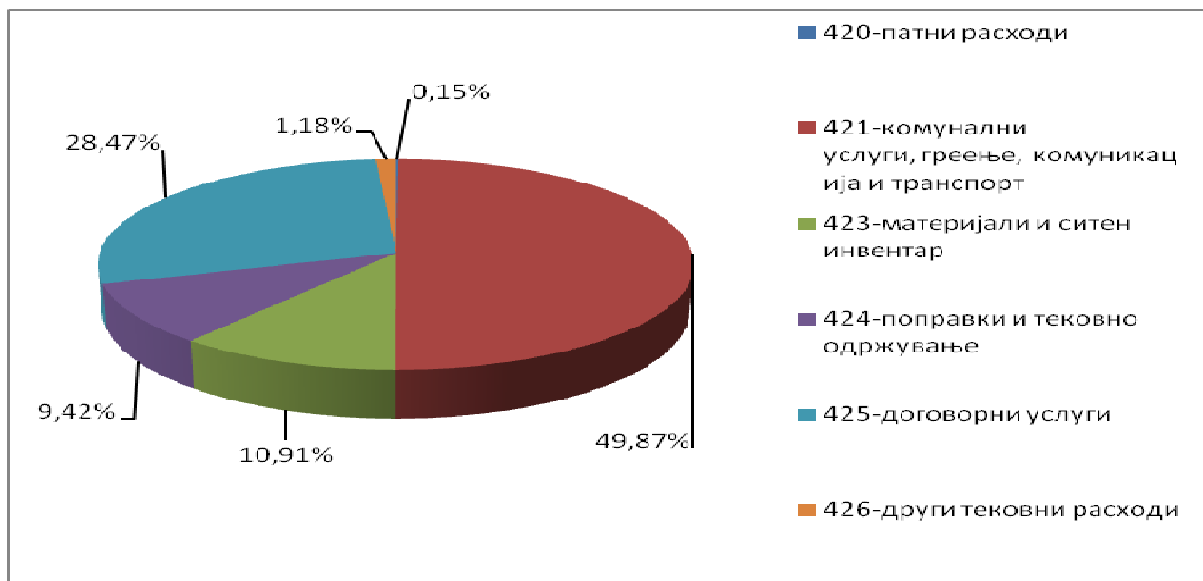

График: Распределба по ставки во рамки на категорија 42 на буџетска сметка

Најголем износ на средства се предвидени за ставката 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, односно 49,87%, а најмал износ за ставките 420 - Патни дневни расходи и 426 – Други тековни расходи. Одобрените буџетски средства во апсолутен износ и нивната реализација се претставени на графикот што следи:

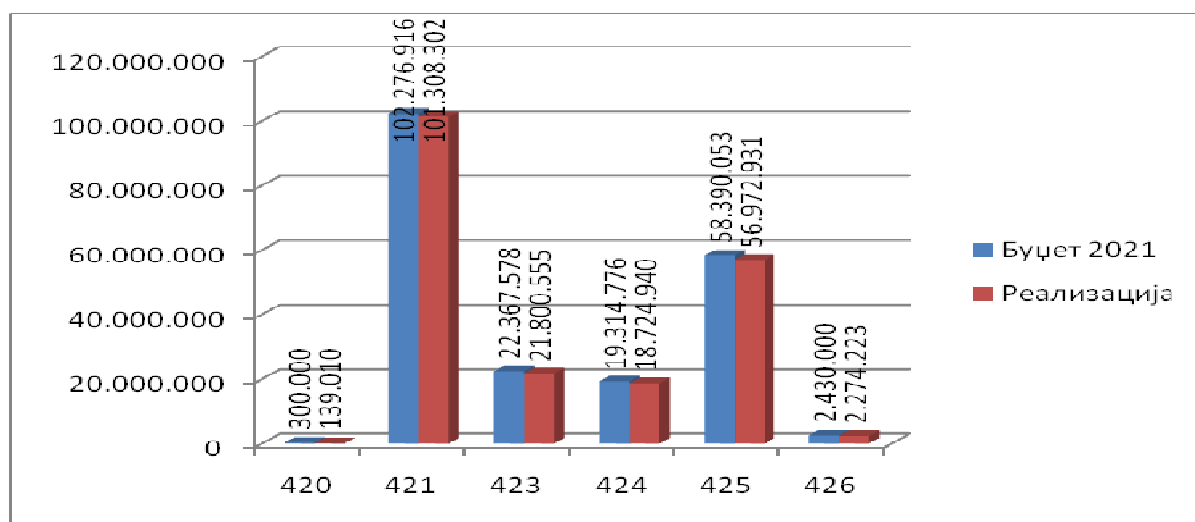

График: Реализација по ставки во категорија 42 на буџетска сметка

Во однос на обезбедување на буџет за категоријата 42 –Стоки и услуги многу е важно средствата да се обезбедат со буџетот на почетокот на годината, а не дополнително во текот на годината со измена и дополна на буџетот или пак со пренанамена на средства од други ставки. Единките корисници навремено треба да ги планираат потребните јавни набавки и треба да имаат доволно време постапките да ги спроведат согласно закон. Со ненавременото обезбедување средства од објективни причини се случува на крајот на годината да не се искористат обезбедените средства, иако за истите единките корисници на судската власт имале реална потреба.

9.3.2.2.1. Ставка 420-Патни и дневни трошоци

Ставката 420-Патни и дневни расходи се однесува на дневниците за службени патувања, сместување и патните трошоци во земјата и во странство. Предлог буџетот за оваа ставка изнесуваше 3.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2021	конечен буџет 2021	реализација	% на реализација
300.000	300.000	139.010	46,34

Табела: Реализација ставка 420-Патни и дневни трошоци

Нискиот процент на реализација на оваа ставка се должи на пандемијата предизвикана од КОВИД вирусот, поради што не се реализираа патувања ниту во земјата ниту во странство, а службените состаноци се реализираа преку интернет врска.

9.3.2.2.2. Ставка 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

Проектираните потребни средства за ставка 421- комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, изнесуваа 161.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2021	конечен буџет 2021	Реализација	% на реализација
90.000.000	102.276.916	101.308.302	99,05

Табела: Реализација ставка 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

Во продолжение следи објаснување на направените трошоци за позначајните потставки:

Судската власт располага со бруто корисна површина од 85.000 метри квадратни. Судовите на подрачјето на град Скопје се загреваат на топлинска енергија и ги користат услугите на Топлификација АД Скопје, а судовите во другите градови се загреваат со течно гориво.

Уредната достава на судските писмена до странките во судските спорови, законските застапници, сведоците, вештите лица и сл, е предуслов за одржување на судските рочишта. Во рамките на ставката 421 потставката 421310-Пошта зафаќа голем процент од потребните средства.

Со цел заштеда во трошоците судовите се должни да вршат меѓусебно помагање при доставата на писмената. Најголем дел од потребните средства за оваа намена се однесуваат на достава што се врши на подрачјето на град Скопје, а на подрачјето на судовите доставата ја вршат судските доставувачи-курири кои се во редовен работен однос во судот.

Согласно Одлуката на СБС за спроведување на централизирана јавна набавка за фиксна и мобилна телефонија и интернет пристап на судовите, Судскиот совет на РСМ спроведе набавка за мобилни телефони што овозможи големи заштеди преку бесплатните телефонски разговори во мрежата на судската власт, а интернет конекцијата овозможува стабилна заштитена врска за проток функционирање на компјутерските системи.

Возниот парк со кој располага судската власт опфаќа околу 90 возила. Во 2019 година се изврши набавка на нови возила чија потрошувачка е поекономична, но на трошоците за горива и масла влијае цената по литар гориво.

Согласно член 12 од Законот за плати на судиите став 1 алинеја 2 и Законот за судови член 62 став 2 е регулирано дека судија кој живее во една, а работи во друга општина има право на надоместок на трошоци за превоз во висина на вистинските трошоци за превоз со превозно средство од јавен сообраќај кое овозможува навремено пристигнување и заминување од работа.

Направени трошоци во текот на 2021 година по поделни потставки се прикажани во следната табела:

потставка	опис	трошоци 2019	трошоци 2020	трошоци 2021	% учество
421110	електрична енергија	32.134.096	23.592.691	26.226.095	25,56
421120	Вода	7.121.505	6.951.013	6.092.250	5,94
421130	ѓубретарина	3.004.373	3.089.462	2.393.732	2,33
421210	централно греење	11.200.261	9.900.547	9.063.119	8,83
421240	течни горива	13.028.539	14.659.392	13.210.153	12,87
421310	Пошта	30.340.472	28.880.530	29.264.632	28,52
421320	телефон и телефакс	4.816.674	4.967.651	4.480.141	4,37
421390	други трошоци за комуникација	3.721.987	4.208.588	4.812.383	4,69
421410	горива и масла	3.030.199	2.114.015	1.694.187	1,65
421440	транспорт на луѓе	6.444.611	5.808.912	5.366.779	5,23
Вкупно		114.842.717	104.172.801	102.603.471	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 421-Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

9.3.2.2.3. Ставка 423-Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

Проектираните потребни средства на оваа ставка за 2021 година согласно предлог пресметките на судовите изнесува 39.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2021	конечен буџет 2021	реализација	% на реализација
20.000.000	22.367.578	21.800.555	97,46

Табела: Реализација ставка 423 – Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

Овој вид на расход во вкупните материјални расходи учествува со околу 11%.

Во услови на засилени напори за решавање на старите предмети, борба со организиранiot криминал, двојазичност во работата на судовите и изрекувањето на пресудите, единките корисници на судската власт имаат потреба од редовно, количински доволно и навремено обезбедување со канцелариски материјал, а особено хартија и АОП опрема. Судовите согласно позитивните законски прописи се должни да обезбедат потребен број на примероци на судските одлуки за сите странки во постапката.

потставка	опис	трошоци 2019	трошоци 2020	трошоци 2021	% учество
423110	канцелариски материјали	9.474.948	7.720.714	7.842.824	38,26
423120	Списанија, весници и др. изданија	1.264.649	1.305.764	451.262	2,20
423210	материјали за АОП	5.065.322	6.077.144	7.258.119	35,41
423310	униформи	350.307	443.182	351.860	1,72
423710	материјали за хигиена	1.169.561	2.012.556	1.902.879	9,28
423720	Материјали за поправки	927.554	581.002	650.203	3,17
423810	ситен инвентар	752.794	838.959	677.211	3,30
423910	Други материјали за специјална намена	570.953	364.890	388.259	1,89
423990	други материјали	1.046.435	1.289.118	974.101	4,75
Вкупно		20.622.523	20.633.329	20.496.718	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 423 – Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

9.3.2.2.4. Ставка 424-Поправки и тековно одржување

Проектираните потребни средства на судовите за оваа намена за 2021 година изнесуваа 38.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2021	конечен буџет 2021	реализација	% на реализација
24.000.000	19.314.776	18.724.940	96,95

Табела: Реализација ставка 424 – Поправки и тековно одржување

Овој износ на средства во вкупните материјални расходи учествуваше со 9,42%. Одобрените средства се реализираа во висина од 96,95%.

Дел од трошоците од оваа ставка отпаѓаат на тековно одржување на судските згради, но поради ограничените средства судовите не можат да обезбедат редовно одржување на инсталациите: громобранската инсталација, сервисирање на опрема за ПП заштита, чистење на парните котли и сл.

Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства и за тековно одржување на АБМС системот, годишната претплата за хостирање на WEB страните на судскиот систем во РСМ, одржување на имплементираниот е-маил систем Lotus Notes кој е значајна компонента во функционирањето на Системот за електронска достава на судски документи, како и за одржување на персоналните компјутери и принтери.

Во 2017 година тековното и превентивно одржување на АКМИС системот за електронска евиденција на судските предмети премина на судската власт, односно УСАИД изврши преотстапување на сопственоста на АКМИС системот на Врховниот суд на РСМ. Согласно Законот за јавни набавки ВСПСМ спроведе постапка за тековно одржување на АКМИС системот, односно значителен дел од средствата се реализираа за оваа намена. Исто така од оваа ставка се обезбедуваат средства за тековно одржување на опремата и софтверот за електронска достава и веб страните на единките корисници на судската власт.

потставка	Опис	трошоци 2019	трошоци 2020	трошоци 2021	% учество
424110	поправки и сервисирање на лесни возила	1.615.289	1.030.814	690.813	4,76
424210	одржување на згради	4.093.979	2.930.551	1.332.363	9,17
424420	поправки и одржување на софтверска и хардверска опрема	20.766.335	17.206.366	12.502.187	86,07
Вкупно		26.475.603	21.167.731	14.525.363	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 424 – Поправки и тековно одржување

9.3.2.2.5. Ставка 425- Договорни услуги

Проектираните потребни средства на судовите за договорни услуги изнесуваа 164.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2021	конечен буџет 2021	реализација	% на реализација
49.000.000	58.390.053	56.972.931	97,57

Табела: Реализација ставка 425 – Договорни услуги

Овој вид на расход во вкупните материјални расходи учествуваше со околу 28,47% во вкупните средства предвидени за оваа категорија. Оваа ставка учествува со најголем процент во неизмирените обврски при што голем процент се обврски постари од 3 години, кои согласно Законот за облигациони односи се сметаат за застарени, но за дел од нив во тек се судски постапки за присилна наплата.

Трошоците кои се опфатени со ставката **425- Договорни услуги** во најголем дел се однесуваат на трошоци за кривичните постапки и прекршочните постапки. Обезбедувањето на потребните средства за овие трошоци е неопходно за нормално и навремено спроведување на судските рочишта и обезбедување фер и навремена

правда за странките во процесите. Во рамките на истата се обезбедуваат средства за следните расходи:

Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства за судиите кои немаат свој стан во местото каде работат, согласно Законот за плати на судии, а судската власт не располага со службени станovi за оваа намена.

Одговорното користење на објектите, машините, опремата и возилата подразбира заштита од евентуални непредвидени штети, односно осигурување на недвижностите и моторните возила со кои располага судската власт.

Правните услуги се однесуваат за назначените полномошници (бранители по службена должност) во кривичните полнолетни и малолетнички предмети. Податоците покажуваат дека постои тенденција за зголемување на бројот на назначени полномошници во кривичните предмети воопшто, а особено е големо учеството на назначени правни полномошници во малолетничките криминални предмети, согласно Законот за малолетничка правда. Овие трошоци се најизразени кај основните судови со проширена надлежност. Во месец август 2016 година Адвокатската комора донесе нов Адвокатски тарифник со кој цените за адвокатските услуги неколку пати се зголемени, по што износот за оваа намена е значително зголемен.

Изготвените наоди и мислења од страна на Институтот за судска медицина, Бирото за судски вештачења, психијатриски болници и вешти лица со цел утврдување на фактичката состојба од стручен аспект за постапките пред судовите од областа на судската медицина, материјално финансиското вештачење, градежно - архитектонското, сообраќајно - машинските, нормативно правните и стручно административните вештачења се неопходен услов за остварување на судската функција. Потребните средства за оваа намена бележат тенденција на намалување по стапувањето во сила на Законот за кривична постапка и пренесувањето на доказната постапка во надлежност на обвинителството.

Во рамките на оваа потставка дел од трошоците се за исплата на надоместок на судии поротници. Дополнително, бројот на хигиеничарки кои се во редовен работен однос во единките корисници на судската власт не е доволен, па оттука единките корисници на судската власт овој недостиг го надминуваат со склучување на договори за одржување на хигиената со надворешни фирми.

потставка	опис	трошоци 2019	трошоци 2020	трошоци 2021	% учество
425130	Изнајмување друг тип на простор	2.243.786	2.190.528	2.470.641	4,76

425310	правни услуги	25.292.905	22.088.518	22.090.263	42,55
425320	судски вештачења	6.966.432	19.096.447	6.475.278	12,47
425990	други договорни услуги	23.527.883	19.004.458	20.875.982	40,21
	Вкупно	58.031.006	62.379.951	51.912.164	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 425 – Договорни услуги

9.3.2.2.6. Ставка 426- Други тековни расходи

Проектираните потребни средства на судовите за оваа намена за 2021 година изнесуваа 5.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2021	конечен буџет 2021	реализација	% на реализација
2.000.000	2.430.000	2.274.223	93,59

Табела: Реализација ставка 426 – Други тековни расходи

Ставката 426-Други тековни расходи ги опфати пред се расходите за репрезентација, членарини и др. оперативни расходи. Значителен износ во рамките на оваа ставка се однесуваше за објава на огласи во медиумите и Службен весник на РСМ, за објава на огласи за слободни судиски места и нови вработувања.

9.3.2.3. КАТЕГОРИЈА 46 – СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ

Со предлог буџетското барање за оваа категорија беа предвидени средства во висина од 39.000.000 денари.

Категоријата 46-Субвенции и трансфери ги опфаќа трошоците за:

- Правосилни извршни решенија,
- Трошоците за повреда на правото на судење во разумен рок, а согласно член 36 став 6 од Законот за судови

- Согласно Законот за извршување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2021 година буџетските корисници исплаќаат средства и по следните основи: отпремнина при пензионирање, парична помош во случај на смрт на вработениот и член на потесното семејство, боледување подолго од 6 месеци и сл.

првично одобрен буџет 2021	конечен буџет 2021	реализација	% на реализација
16.000.000	23.650.768	23.634.410	99,93

Табела: Реализација категорија 46 – Субвенции и трансфери

9.3.2.3.1. Исплата на досудени правични надоместоци заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок

Судскиот буџетски совет при исплатата на паричните надоместоци по правосилните решенија на ВСРСМ на подносителите на барањата што им се досудени заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок, постапува согласно Уставот на РСМ, Законот за судовите, како и според правилата и принципите утврдени со Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи.

Основата на правото на судење во разумен рок е чл.6 и чл.13 од Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи што претставува клучна гаранција за создавање на ефикасен и делотворен правосуден систем во кој се обезбедува правната сигурност врз основа на принципот на владеење на правото и преку заштита, почитување и унапредување на човековите права и основни слободи.

За периодот од 01.01.2021 – 31.12.2021 година се бележи следната состојба:

- Од Буџетот за 2021 година, на ставка 464 извршена е исплата на правични надоместоци по доставените правосилни решенија од ВСРСМ заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок на подносителите на барањата во вкупен износ од 8.627.505 денари.
- СБС изврши пренос на досудените средства од буџетската сметка на депозитната сметка на Судскиот буџетски совет, а поради ненавремено и подолго недоставување на бараните податоци од страна на подносителите на барањата во вкупен износ од 98.500 денари.
- Од депозитната сметка на СБС беше извршена исплата на досудени правични надоместоци по доставување на бараните податоци од страна на подносителите на барања во вкупен износ од 35.000 денари;
- СБС изврши враќање на досудените средства во Буџетот на РСМ поради недоставување на бараните податоци од страна на подносителите на барањата во законски определениот рок (односно во рок од 1 година од денот на преносот на досудените средства на депозитна сметка на Судски буџетски совет) во вкупен износ од 54.000 денари.

Овој податок може да се согледа преку следниот графички приказ:

График: Исплата на надоместоци заради повреда на правото на судење во разумен рок

Судски буџетски совет особено внимава на почитување на законскиот рок за исплата на овие надоместоци во рок од три месеци од денот на правосилноста на решенијата на ВСРСМ.

Во прилог на Извештајот е содржана Табела со вкупен број на предмети и вкупен износ на досудени и реализирани правични надоместоци од што евидентно е дека од вкупно 109 предмети за повреда на правото за судење во разумен рок: 53 се предмети од управна постапка, 31 од граѓанска постапка и 25 од кривична постапка.

9.3.2.3.2. Исплатени трошоци на постапки по доставени правосилни одлуки на судовите во РСМ

СБС при исплатата на досудени трошоци на постапките по правосилни одлуки на судовите во предмети кои се започнати и се постапува по Законот за прекршоците (Службен весник на РМ бр.124/15) и Законот за правда на децата. Овие закони содржат одредби со кои е утврдено трошоците на постапките да паднат на товар на Судскиот буџет.

Од спроведената анализа во врска со исплатата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет се бележи следната состојба:

-Од ставка 464, извршена е исплата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет на обвинетите односно нивните бранители во постапките во вкупен износ од **1.603.984,00** денари.

-Од буџетската сметка Судска власт (637) на ставка 465 – исплата по извршни исправи извршени се средства во вкупен износ од **129.530,00** денари.

СБС се соочува со одредени проблеми при исплата на досудени трошоци на прекршочна постапка, но во помал обем во споредба со претходните години:

- одлуките на судовите воопшто не се доставуваат до Судскиот буџетски совет или се доставуваат многу подоцна откако одлуката ќе стане правосилна и извршна.

- во некои одлуки јасно не е наведен доверителот односно на кого треба да му се исплатат трошоците.

- странките односно нивните полномошници и по наше испратено барање за достава на податоци не доставуваат сметка на која треба да им одобриме средства, туку спроведуваат присилно извршување врз средствата на Судскиот буџет.

Поради наведеното се случува Судскиот буџет да биде предмет на присилно извршување, при што се прават големи дополнителни трошоци на товар на истиот.

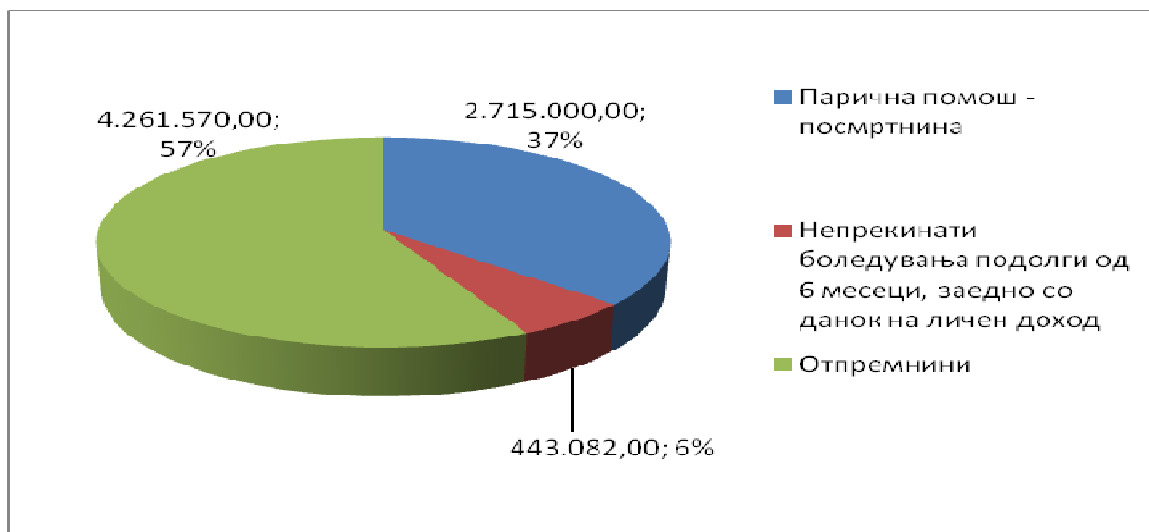
9.3.2.3.3. Одобрени средства на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права на надоместоци од работен однос (парична помош, непрекинати боледувања подолги од шест месеци и отпремнини)

СБС во рамките на своите активности, редовно постапува и одлучува по барањата на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права на надоместоци од работен однос на вработените од Судската власт согласно Законот за извршување на Буџетот на РСМ за 2021 година (“Сл.Весник на РСМ“ 307/20 од 23.12.2020 година).

На годишно ниво, донесени се решенија на име надоместоци од работен однос (парична помош, непрекинати боледувања подолги од шест месеци и отпремнини) во вкупен износ од **7.419.652,00** денари по **259** доставено барање од единките корисници на судската власт, и тоа:

	Законски основ Закон за извршување на Буџетот на РСМ за 2021 година (ЗИБ)	реализирани права	вкупно одобрени средства
1.	Парична помош – чл.17 ст.1 и ст.2 од ЗИБ	172	2.715.000,00
2.	Непрекинати боледувања подолги од шест месеци-чл.14 од ЗИБ, заедно со данок на личен доход-чл.14 од Законот за данок на личен доход	12	443.082,00
3.	Отпремнини-чл.16 од ЗИБ	75	4.261.570,00
	Вкупно	259	7.419.652,00

Табела бр.1: Исплата на средства за права од работен однос на ниво на Судска власт за 2021 година

Графички приказ на вкупно одобрени средства за исплата на права од работен однос на

Единките корисници од судската власт за 2021 година

9.3.2.3.4. Исплата на парични средства по присилен пат

Во рамките на ставката 465-Правосилни и извршни решенија од сметките на единките корисници по основ на извршни решенија се исплатени средства во износ од 6.049.909 ден., од кои 5.574.099 ден. се реализирани, а 475.810 ден. беа вратени на расходното konto 465, поради неправедно извршување на веќе исплатен долг. Во ваков случај Министерството за финансии може да изврши поврат на средствата на расходното konto 465, но не може да ги врати средствата на расходното konto од кое првично биле пренаменети при извршувањето. На тој начин единката корисник останува без неопходните средства на расходните conta од категорија 42-стоки и услуги. Најголем дел од извршувањата се однесуваат на присилна наплата на долгови на судовите кон доверителите, а дел се однесуваат на обврски по извршни пресуди од судиите за исплата на додатоци за период од 2016-2018 година и припадниците на судската полиција за исплата на надоместок за работа за време на неделен одмор, работа во турнус и работа за време на празник. Неусогласеноста на Законот за судска служба, Законот за работни односи и Колективните договори предвидуваат различни права по ист правен основ од работен однос и тоа предизвика бројни тужби на вработените во судската власт.

КАТЕГОРИЈА 48 – КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

За категорија 48 - капитални расходи за Програма 20-судска администрација, со Буџетот на РСМ за 2021 година беа одобрени 173.100.000 денари, кои беа распределени со **Годишната програма (ГП) за капитални расходи од Буџет Судска власт бр. 02-69/21 од 15.01.2021г.** Капиталните расходи што се планираат со ГП се наменети за подобрување на условите за работа и за инвестиционо одржување на објектите и опремата во судовите и другите единки корисници, како и за одржување на информатичкиот систем на судската власт, како дел од програмските задачи за зголемување на ефикасноста во судството. Заради распределба на средства на сметките 603 и 631, што беа оставени нераспределени при донесувањето на ГП, донесена е **Измена на ГП бр. 02-160/15 од 29.01.2021г.** Со оваа измена се изврши и прераспределба на средства во износ од 1.200.000 денари од ставка 480 на ставка 486 на сметката 631 за набавка на возило за ОС Кавадарци, за што е добиено **Одобрение од Министерството за финансии бр. 08-4/37/-2 од 12.02.2021г.**

До крајот на годината, ГП беше менувана уште во три наврати заради усогласување со потребите на корисниците и со измените во Буџетот на РСМ за 2021 година. Со **Измената на ГП бр. 01-779/11 од 30.06.2021г.** се изврши распределба на средства на сметката 631, што беа оставени нераспределени при донесувањето на претходната измена, како и прераспределба на средства во рамките на одобрениот буџет на сметките 603 и 631 од едни на други единки корисници согласно реализацијата на веќе завршените набавки и дополнителните барања на единките корисници. Со **Измената на ГП бр. 01-1102/17 од 05.10.2021г.** беше направена прераспределба по судови на ставката 480 на износ од 90.000.000 денари, што веќе беа обезбедени за набавка на сервери за сите судови и Судскиот совет на РСМ, а кои што при донесувањето на ГП, до изборот на консултант за изработка на техничката спецификација за набавка на серверите и до моментот на изработка на спецификацијата, беа привремено одобрени целосно за Врховниот суд на РСМ. Измената на ГП се донесе врз основа на заклучок донесен на 168-та седница на СБС од 01.10.2021г. во врска со **Информацијата за постапката за набавка на сервери за судската власт бр. 02-1102/13 од 01.10.2021г.** Прераспределбата беше неопходно да се направи, бидејќи набавката на серверите беше предвидено да се реализира од страна на Врховниот суд на РСМ како групна јавна набавка за сите судови и Судскиот совет.

Последната **Измена на ГП бр. 02-1330/12 од 23.11.2021** година беше донесена за да се изврши промена на приходната сметка за дел од инвестиционите активности, односно истите наместо од сметката 631 – сопствени приходи, да се реализираат од буџетската сметка 603/637. **Конечната распределба на средствата во категорија 48 капитални расходи за Програма 20-Судска администрација** е дефинирана со

Одобренијата за прераспределба од Министерството за финансии бр.08-4/356-1 од 02.11.2021г. и бр.08-4/509 од 01.12.2021г., како и со Одлуката за прераспределба на средства помеѓу корисниците на централната власт и помеѓу фондовите бр.08-519 од 09.12.2021г. донесена од Собранието на РСМ објавена во Службен весник на РСМ бр.273 од 19.12.2021г.

Преглед на распределбата во категорија 48 капитални расходи - Програма 20 – Судска администрација на почетокот и на крајот на годината на ставки е прикажан во следната табела:

Ставка/ категија	Годишна програма за капитални расходи Буџет 2021		Измени ГП, Одобренија МФ, Одлука прераспределба Собрание на РСМ	
480	100.000.000		10.500.000	
	603	631	603	631
	90.000.000	10.000.000	1.700.000	8.800.000
	<u>реализација - 31.12.2021</u>		1.013.936	7.686.385
	<u>% реализација - 31.12.2021</u>		59,6	87,3
481	60.000.000		50.387.318	
	603	631	603	631
	50.000.000	10.000.000	40.387.318	10.000.000
	<u>реализација - 31.12.2021</u>		36.665.848	3.337.022
	<u>% реализација - 31.12.2021</u>		90,7	33,3
485	12.000.000		10.610.000	
	603	631	603	631
	12.000.000		10.610.000	
	<u>реализација - 31.12.2021</u>		10.466.944	
	<u>% реализација - 31.12.2021</u>		98,6	
486	1.100.000		2.300.000	
	603	631	603	631
		1.100.000		2.300.000
	<u>реализација - 31.12.2021</u>			2.299.760
	<u>% реализација - 31.12.2021</u>			99,9

48	173.100.000	73.797.318
	реализација - 31.12.2021	61.469.895
	% реализација - 31.12.2021	83,3

Табела:Реализација на категорија 48-капитални расходи за Програма 20 до 31.12.2021година

На ставката 481-Градежни објекти, вкупно на двете сметки 603/637 и 631, во 2021 година се реализирани 40.062.870 денари, со што е постигната реализација од 79,5%. Расходите од буџетската сметка ги опфаќаат следните активности: реновирање на објектот за Управниот суд – 31.760.000 денари (останува да се доврши во 2022 година), реновирање на електрични инсталации и на котларница во ОС Гостивар – 3.750.000 денари и замена на подна покривка во дел од просториите на Судскиот совет на РСМ – 1.071.000 денари. Од сметката 631 – сопствени приходи, реализирани се активности за замена на прозорци (делумно) во ОС Струга – 1.150.000 денари, адаптација на шалтерски систем во ОС Кавадарци – 1.060.000 денари, реновирање на подови во ОС Веница – 560.000 денари и замена на канализациона инсталација и на врати во санитарни јазли во ОС Велес – 275.000 денари.

На ставката 480- Купување на опрема и машини, вкупно на двете сметки 603/637 и 631, во 2021 година се реализирани 8.700.321 денар, со што е постигната реализација од 79,5%. На потставка 480110 – купување на канцелариска опрема се реализирани 500.000 денари, на 480140 – купување на информатичка и видео опрема – 3.800.000 денари, на 480160 – купување на опрема за греење и ладење – 1.800.000 денари и на ставката 480190 – купување на друга опрема – 2.600.000 денари. На оваа ставка се реализирани следните расходи: во ОКС Скопје набавката почната во 2020 година во износ од 1.130.000 денари (рентген за багаж), во ОС Охрид и ОС Штип набавки почнати во 2020 година 620.000/500.000 денари (информатичка опрема), во ОС Тетово и ОС Кочани – 500.000/520.000 денари (информатичка опрема), набавка на климатизери во АС Скопје, ОС Тетово и ОС Гевгелија – 400.000/500.000/500.000 денари, како и неколку помали набавки на информатичка опрема за други единки корисници. Освен тоа, на оваа ставка е набавена и опрема за видео надзор во износ од 330.000 денари за ОС Струга. Останатите средства на оваа ставка се реализирани за купување на друга потребна опрема за единки корисници, метални архивски ормари, телефонски централи, опрема за евиденција на работно време и слично.

На ставка 485 – Вложувања и нефинасиски трансфери, потставка 485230- Компјутерски софтвер беа реализирани вкупно околу 10.470.000 денари. Средствата

ги реализираше Врховниот суд на РСМ и тоа за следните цели: софтвер претплата за Firewall Check Point заштитата во судовите во РСМ во износ од 4.888.593 денари, годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за функционирање на АКМИС системот во судовите во РСМ во износ од 4.099.865 денари, двегодишна обнова на Kaspersky Anti-virus и Trend Micro InterScann Messaging за заштита на персонални компјутери во судскиот систем и заштита од вируси на Gateway во Врховен суд на РСМ во износ од 1.023.305 денари и годишна софтвер претплата и тековно одржување на софтвер за евиденција на настани со корелирање на логови од ИКТ уреди сместени во ВСРСМ во износ од 455.181 денар.

На ставка 486 – Купување на возила реализирани се набавки на две возила од сметката 631 – сопствени приходи и тоа за ОС Струмица (набавка од 2020 година) – 1.099.760 денари и за ОС Кавадарци – 1.200.000 денари.

Процентот на реализација на капиталните расходи до 31.12.2021 година изнесува 83,3% и е во рамките на постигнатата реализација во текот на претходните години.

10. ПРОГРАМА 30-АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

10.1. РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ВО 2021 ГОДИНА

Академијата за судии и јавни обвинители “Павел Шатев”, е институција која има значајна улога во однос на обуката и усовршувањето на постојните знаења и вештини на судиите и јавните обвинители.

Во 2021 година Академијата интензивно работеше на реализација на примениот испит за VIII генерација на 97 слушатели, додека паралелно се одвиваше теоретската и практичната настава за слушателите од VII генерација на 60 слушатели. Во рамките на теоретската настава за слушателите од VII генерација беа реализирани вкупно 1050 часови, низ три модули. По завршувањето на теоретската настава, на 20 септември 2021 започна спроведувањето на практичната настава за слушателите на почетната обука која се реализира во согласност со Правилникот за почетна обука,

Програмата за практична настава и Распоредот за спроведување на практичната настава.

Комисијата за приемен испит при Академијата за судии и јавни обвинители во тековната година продолжи со интензивната работа за прием на 97 слушатели во почетна обука за VIII-та генерација слушатели во почетна обука.

Во 2021 година во соработка со странски партнери беа реализирани 77 проекти со вкупно 1807 учесници од кои 522 судии, 401 јавни обвинители, 90 службеници и 794 преставници од други институции.

Во тековната 2021 година Академијата организираше обуки наменети само за судските и јавнообвинителските службеници. Па така во 2021 година организирани се вкупно 27 обуки, на кои учество земале вкупно 858 учесници, од кои: 773 судски службеници, 51 јавнообвинителски службеници, 17 судии, 1 јавен обвинител и 16 преставници на други релевантни институции.

Академијата согласно законот за судови, спроведе 9 дводневни специјализирани обуки за ново-избраните судии-поротници, кои по завршувањето на обуката добија и потврда за завршена обука. Во рамки на обуките учествува вкупно 298 судии поротници.

Во 2021 година Академијата оствари меѓународна соработка со: Амбасада на САД, Програма ОПДАТ, ICITAP- Меѓународна програма за помош при обука за кривични истраги на САД, УСАИД, Претставништвото на УНХЦР во Скопје, УНИЦЕФ, Канцеларијата на демократски институции и човекови права ОДИХР, ЕУ Европска Унија/ Совет на Европа -Твининг Проектот – Јакнење на институционалните капацитети на истражувачките центри, ЕУ „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“ ИПА II 2020, Програма на Европската унија/Советот на Европа „Хоризонтален инструмент за Западен Балкан и Турција-фаза II“, Слобода на изразување и слобода на медиумите во Југоисточна Европа - JUFREX 2, Програмата ХЕЛП на Советот на Европа, Регионалниот проект на Совет на Европа за изградба на капацитети за борба против криминал преку интернет (iPROCEED-2), АИРЕ Центар и Регионална иницијатива за борба против корупција (РАИ), Европска мрежа за правосудна обука (EJTN), Европски институт за јавна администрација (EIPA), Мисијата на ОБСЕ во Скопје, DCAF- Женевскиот центар за управување со безбедносниот сектор, Германската фондација за меѓународна правна соработка (IRZ), Хелсиншкиот комитет за човекови права, УНОПС – Нордиска поддршка за напредокот на Северна Македонија, Светска банка, Амбасадата на Кралството Холандија, Амбасада на Турција.

10.2. РЕАЛИЗАЦИЈА НА БУЏЕТОТ НА АКАДЕМИЈАТА ЗА 2021 ГОДИНА

За 2021 година на Академијата првично ѝ беше одобрен буџет во висина од 71.300.000 денари.

Реализацијата на конечниот буџет за 2021 година за Академијата за судии и јавни обвинители изнесува 99,76% и тоа:

	Првично одобрен буџет 2021	Буџет согласно Измени и дополнувања на Буџетот на РМ за 2021	Конечен буџет 2021	Реализација	%Реализација/Конечен буџет 2021
40	51.500.000	51.500.000	48.037.682	47.873.507	99,66
42	18.800.000	18.800.000	21.263.000	21.261.503	99,99
48	1.000.000	1.000.000	350.000	347.616	99,32
Вкупно	71.300.000	71.300.000	69.650.682	69.482.626	99,76

Табела: Реализација на Буџет за Програма 30 сметка 603/637 по категории

КАТЕГОРИЈА 40-ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци ги опфаќа платите на директорот на Академијата, вработените во Академијата и кандидатите за судии и јавни обвинители кој посетуваат почетна обука. Реализацијата на буџетот на оваа категорија изнесува 99,66%.

КАТЕГОРИЈА 42- СТОКИ И УСЛУГИ

Ставка 420 Патни и дневни трошоци – вкупен износ од 500.000 денари

Поради ефикасно организирање на повеќедневни обуки и семинари, од оваа ставка се обезбедуваат средства за хотелско сместување за учесниците, предавачите и менторите од другите Апелациони подрачја.

Со цел да се унапреди меѓународната соработка на Академијата во рамките на оваа ставка се обезбедени средства за реализирање меѓународните студиски посети на странски институции, реализирање на учество на конференции и работни состаноци, при што трошоците кои не се покриени од странскиот проект, истите се надоместуваат од буџетските средства на Академијата.

Ставка 421 Комунални услуги - вкупен износ 1.840.000 денари

Оваа ставка ги покрива основните трошоци за комуналните услуги, телефонските услуги, средства за гориво, транспорт. Со оглед на тоа дека активностите за реализирање на овие обуки се извршуваат по апелациони подрачја во регионалните центри Битола, Штип и Гостивар, со цел за целосно извршување на предвидените активности, од поголем обем се трошоците за гориво, трошоците за превоз на учесниците и предавачите и сл. Поради обемот на работа и активностите во Академијата, континуирано се спроведува јавна набавка на услуга за патнички транспорт на луѓе.

Ставка 423 Ситен инвентар, алат и др. материјали за поправки – вкупен износ од 960.000 денари

Средствата од оваа ставка беа наменети за набавка на канцелариски материјал, нова стручна литература, компјутерски репроматеријал, средства за хигиена, прехранбени продукти, резервни делови и други материјали.

Ставка 424 Поправки и тековно одржување –износ од 640.000 денари

Опремата и просторот на Академијата датираат од 2005 та година поради што постои потреба од континуирано надградување и одржување не само на објектот, одржување на две патнички моторни возила, потоа на опремата за видео надзор, опремата за симултан превод, системот за греење и ладење и друго, опремата која ја користат вработените во својата секојдневна работа, со цел истата беспрекорно да функционира.

Ставка 425 Договорни услуги – вкупен износ од 16.523.000 денари

Средствата од оваа категорија беа наменети за исплата на надоместок на предавачите кои предаваат во Академијата во рамките на почетната и континуираната обука како и на менторите и координаторите, експертите кои учествуваат во подготвување на прашањата и материјалите кои се составен дел од приемниот и завршниот испит, членови на комисија за приемен испит, членови на управен одбор, членови на програмски совет, за изнајмување опрема и соодветен простор како и преведувачи за писмен и симултан превод.

Ставка 426 Други тековни расходи - вкупен износ 800.000 денари

Поради специфичноста на дејноста која што се извршува во Академијата, обемот и видот на активности и трошоци кои настануваат во редовното работење а

кои што не би можеле да се покријат од другите предвидени ставки, се користат средствата кои се распределени на оваа ставка. Овде се вклучени средства со кои се надоместуваат трошоците во почетна и континуирана обука.

КАТЕГОРИЈА 48-КАПИТАЛНИ РАСХОДИ - вкупен износ 350.000 денари

Буџетот на ставката 480- Купување на опрема и машини е искористен за набавка на компјутерска опрема за потребите на Академијата.

СМЕТКА 785 – СМЕТКА НА ДОНАТОРСКИ СРЕДСТВА

Академијата за судии и јавни обвинители во текот на 2021 година во соработка со Совет на Европа-Институти за обука на правосудство за квалитет и одржливост има добиено средства-донација за набавка на софтвер за електронска библиотека во вкупен износ од 1.499.094,00 денари. Овие средства и средствата од повеќе годишниот проект на Совет на Европа кои не се искористени се пренесуваат во 2022 година.

СМЕТКА 787 – СМЕТКА НА СОПСТВЕНИ ПРИХОДИ

Академијата за судии и јавни обвинители во текот на 2021 година, по основ на сопствени приходи нема остварено прилив, не искористените средства од оваа сметка се пренесуваат во 2022 година.

11. РЕАЛИЗАЦИЈА НА СОПСТВЕНИТЕ ПРИХОДИ НА СУДОВИТЕ ЗА 2021 ГОДИНА

Покрај средствата одобрени од Буџетот на РСМ, со судскиот буџет се планира, усвојува и реализира буџет на сопствени приходи, кои судовите ги остваруваат по различни основи и тоа:

- Приходи остварени од други неданочни приходи
- Приходи од осигурување на имот
- Приходи од депозити, закупнини, судски паушали и сл.

Конечниот буџет на сопствени приходи за 2021 година изнесуваше 104.400.000,00 денари, а неговата распределба по ставки е претставена на графикот.

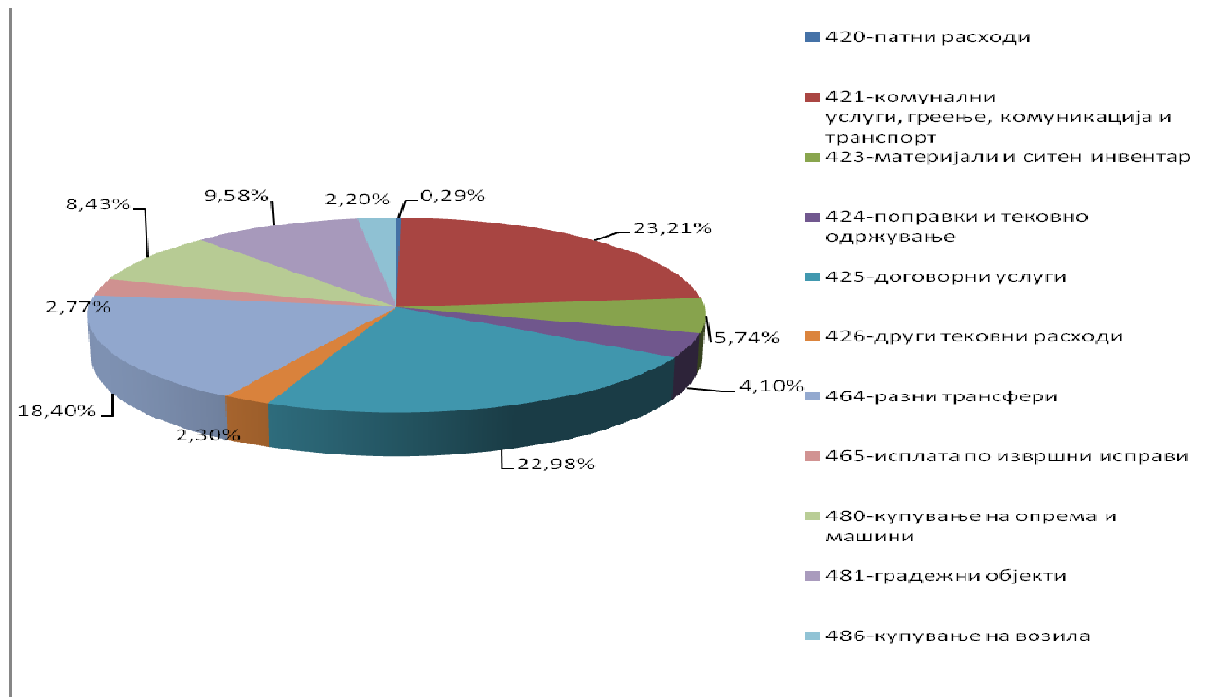

График: Распределба по ставки во рамки на категорија 42 на сметка на сопствени приходи

Притоа како што може да се забележи најголем дел од средствата се наменети за ставката 421-Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт или 23,21%, а следна позначајна ставка е 425-Договорни услуги. Исто така, голем дел од буџетот е распределен на ставката 464-разни трансфери и тоа 18,4%.

Реализацијата на буџетот за 2021 година за програма 20-судска администрација за сметката 631 сопствени средства изнесува 78,02%. Степенот на реализација на одобрените буџетски средства од оваа сметка по расходни конта е претставена на графикот.

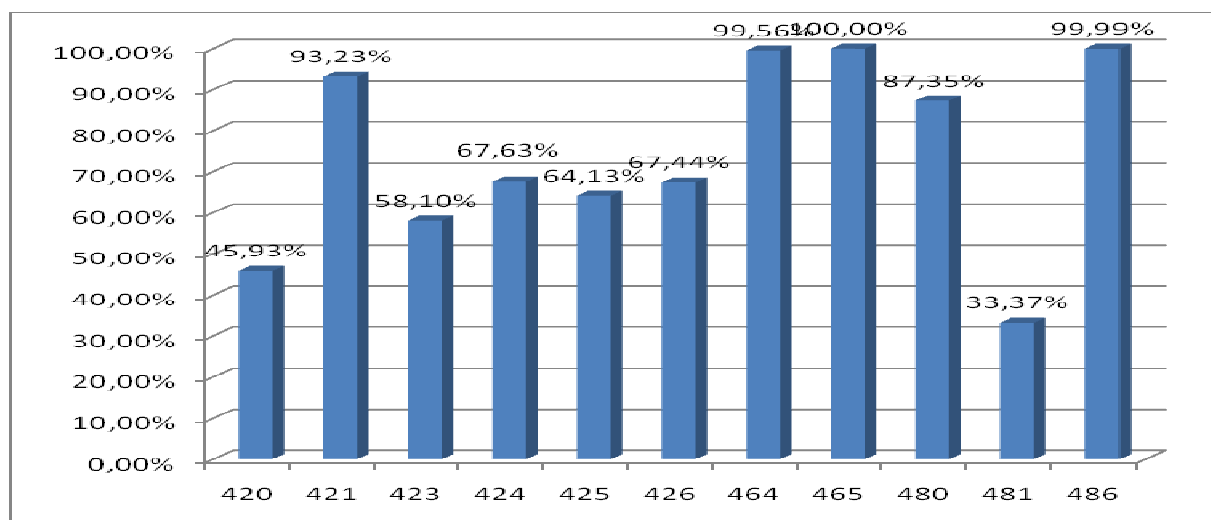

График: Реализација по ставки во категорија 42 на сметка на сопствени приходи

12. ЗАКЛУЧОЦИ

1. Предлог буџетското барање на судската власт за 2021 година изнесуваше 3.237.705.000 денари, вклучувајќи ги средствата наменети за финансирање на работењето на програма 20-судската администрација и средствата наменети за програма 30-Академија за судии и јавни обвинители. Конечниот одобрен буџет изнесуваше 2.070.444.000 денари, што влијае единките корисници на судската власт да не се во можност да постапат по одредени обврски кои се законски дефинирани:
 - замена на компјутерската опрема во рок, согласно амортизираноста на опремата, посебно замена на серверската опрема која е стара и дотраена и не соодветствува на потребите на судската власт;
 - надградба на софтверските програми од средства на судскиот буџет или воведување нови софтверски решенија;
 - дејствија кои треба да се превземат за заштита на личните податоци согласно Законот за заштита на лични податоци;
 - обезбедување средства за набавка на опрема и оружје на судската полиција;
 - редовно и навремено реновирање и одржување на судските згради;
 - редовно тековно одржување на различните системи на инсталации и други постројки во судските згради;
 - воведување на системи за управување со квалитет во работењето на единките корисници (освен во Судски совет на РСМ, Врховен суд на РСМ, четирите апелациони судови и Академијата за судии и јавни обвинители) и др.

Примената на Законот за судски буџет од аспект на определување на судскиот буџет како процент од БДП ќе овозможи независност и самостојност на судската власт во остварувањето на своите законски надлежности и ќе се обезбедат средства за спроведување на законските обврски..
2. Процентот на реализација на судскиот буџет изнесува 99,43%, со што е постигната една од целите на СБС за остварување на висок процент на реализација на буџетот,
3. Во текот на годината, имајќи ја во предвид состојбата со буџетот на единките корисници и нивните приоритети, извршени се бројни пренамени на намената на средствата заради поефикасна реализација на буџетот.
4. Судовите остваруваат сопствени приходи од наплата на судски паушал со што обезбедија дополнителни средства за тековното работење.

5. АБМС системот овозможува секојдневно следење на реализацијата на буџетите на судските единици, а добиените податоци овозможуваат да се постигне и висок степен на реализација на вкупниот буџет на судската власт. Судскиот буџетски совет, давајќи конкретни насоки на менаџментот на судовите настојуваше ефикасно да се искористуваат расположливите средства. Најголем дел од обврските во текот на 2021 година се реализираа, а она што како обврска што се пренесе во 2022 година се пред се обврските за комуналии кои за месец декември стигнуваат во месец јануари, но се евидентираат како обврски за 2021 година.
6. Човечките ресурси се најважниот ресурс во судството, а за 2021 година треба да се нагласи :
- Во 2021 година во тешки услови, предизвикани од КОВИД пандемијата, како и од одложувањето односно прекилот на постапките за вработување поради локалните избори 2021 година, се реализираа дел од планираните и одобрените вработувања по сите основи. Исто така се реализираа унапредувања на вработени во повеќе судови, што имаше позитивно влијание кај вработените кои добија унапредување. Унапредувањето има за цел да ги мотивира и останатите вработени преку постигнување позитивни резултати во работењето во наредниот период да бидат унапредени на повисоки звања. Бројот на вработени лица во категоријата раководни службеници е зголемен во однос на претходните години како резултат на унапредување на вработените и се очекува тоа да влијае позитивно на менаџирањето на судовите, а пополнувањето на слободните работни места во постапка со интересен оглас треба да продолжи и во иднина.
 - Судовите не се еднакво екипирани, некои судови имаат поголем, а некои помал број вработени како во однос на просечниот број на вработени на ниво на судска власт и во однос на потребниот број вработени по работни места, и покрај заложбата на СБС за создавање на приближно исти услови за работа на судовите;
 - Во Управен суд, АС Битола, АС Гостивар, ОС Гевгелија, ОС Кавадарци и ОС Кичево не се пополнети работните места судски администратор со што е отежнато раководењето и работењето на овие судови.
 - Секторот за ревизија не располага со доволен и соодветен број вработени согласно бројот на единици корисници во судската власт, во судската власт нема доволно вработени лица за односи со јавноста, Центарот за информатика во Судскиот совет на РСМ не е екипиран и сл.

- Систематизациите на судовите се предимензионирани во однос на бројот на предвидени работни позиции и бројот на извршители и има потреба од нивно ревидирање со изготвување нови систематизации на работните места што ќе одговараат на реалниот обем на работа на секој суд;

- Во Основен кривичен суд Скопје и Основен граѓански суд Скопје, како и во неколку други судови дел од вработените се ангажирани на определено време до 31.12.2021 година, што влијае негативно на процесот на работа (секоја година се добива нова согласност за обезбедени финансиски средства за вработување на определено време, по што се спроведуваат постапки за вработување во кој период соодветните работни места се упразнети);

7. Системските слабости на законите од областа на работните односи предизвикува бројни проблеми во начинот на пресметката на платите на вработените во судската служба како и на вработените согласно Законот за работни односи;

8. Структурата на судскиот буџет покажува релативно високо учество на категоријата 40- плати и надомесоци од плати (околу 80 %), споредено со европскиот стандард;

9. Опремата за аудио и аудиовидео снимање во судовите е дотраена

10. Софтверските програми кои се воведени во судскиот систем АКМИС и АБМС се постари од 10 години и потребни се финансиски средства за нивна надградба, односно замена, согласно стручни анализи и проценки, за да не се доведе во прашање функционирањето на системите

11. Дел од зградите во кои се сместени судските институции се стари, а посебно е алармантна состојбата со фасадата на Врховниот суд на РСМ, фасадата и зградата на Основниот граѓански суд, зградата на Апелациониот суд Скопје, судовите со основна надлежност, и сл. Судовите располагаат со голем број на предмети во работа и архивирани предмети кои согласно Законот за архивски материјал треба да се чуваат определен период, а просторните услови не обезбедуваат во сите судови соодветен архивски простор.

ПРЕПОРАКИ:

1. Во соработка со Министерството за финансии да се обезбеди целосна примена на Законот за судски буџет во делот на обезбедување соодветен процент на судски буџет во однос на Бруто домашен производ и обезбедување целосна самостојност на судската власт во постапките за вработување и унапредување на вработените. Судскиот буџетски совет изработи текст на Измена и дополнување на Законот за судски буџет и го достави до Министерството за правда. Се очекува во текот на 2022 година соодветна посветеност од сите надлежни институции за донесување измени на Законот за судски буџет во насока на натамошна целосна финансиска независност на судската власт;
2. Буџетот на судската власт треба да претрпи промена во насока на зголемување на учеството на капиталните расходи каде значително учество мора да има навремената замена, односно набавка на компјутерската и друга опрема и воведувањето нови, одржувањето и надградбата на софтверските решенија;
3. Унапредување на материјалниот и вкупниот статус на членовите на Судски совет и судиите заради обезбедување на соодветен општествен статус;
4. Унапредување на материјалниот и вкупниот статус на вработените во судската администрација;
5. Донесување на законски одредби за утврдување на платите на вработените во судовите кои вршат технички и помошни работи;
6. Потребно е воведување нови или надградба на софтверските решенија АКМИС и АБМС системите кои се застарени. Обезбедувањето на донации за овие активности ќе биде од големо значење. Процесот на дигитализација на судството е исто така еден од приоритетите на судската власт за што судската власт треба да обезбеди ресурси од својот буџет и од донации;
7. Обезбедување соодветни просторни услови за Академија за судии и јавни обвинители и за Вишиот управен суд;
8. Во соработка со Министерството за правда и Адвокатската комора да се изврши намалување на висината на цените на адвокатските услуги по однос за бранителите по службена должност што влијае на средствата кои се издвојуваат за оваа намена од судскиот буџет и во консултација со експертската јавност;

9. Обезбедување на согласност од Министерството за финансии за обезбедени средства за вработувања на приоритетни работни места согласно Единствениот план за вработување во судската власт и Годишниот план за вработување во Судски совет на ССРСМ и Академијата за судии и јавни обвинители во обем што соодветствува на судската власт;
10. Изработка на проекти за капитално инвестирање во судовите согласно проектирани средства за капитални инвестиции за наредните фискални години (во координација со Министерство за финансии);
11. Обезбедување доволно средства за реновирање и реконструкција на зградите и системите во Врховниот суд на РСМ, Апелациониот суд Скопје, Основниот граѓански суд и судовите со основна надлежност, и сл. Судовите располагаат со голем број на предмети во работа и архивирани предмети кои согласно Законот за архивски материјал треба да се чуваат определен период, а просторните услови не обезбедуваат во сите судови соодветен архивски простор. Исто така потребно е следење на современите текови на воведување на алтернативни, обновливи извори на енергија и нивна имплементација во судовите;
12. Унапредување на транспарентноста на судската власт преку подобрен дизајн на судскиот веб портал и унапредување начинот на комуникација на судовите со јавноста;
13. Активно учество во проектите од Стратегијата за реформа на правосудниот систем 2017- 2022 година чиј носител на активности е Судскиот буџетски совет.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА
СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ**

Павлина Црвенковска

